

Försäkringsvillkor för budbil

FÖRSÄKRINGSVILLKOR FÖR BUDBIL

INNEHÅLL

A. INLEDNING

---

1. Försäkringshandlingar	5
2. Definitioner	5
3. Fordon för vilka detta villkor gäller	7
4. Bestämmelser om premieberäkning	7
5. Självrisiker	9
6. Fordonsbyte	9
7. Avställningsförsäkring	10
8. Försäkringsformer	10
9. Giltighetsområde	11

B. TRAFIKFÖRSÄKRING

---

1. Omfattning	12
2. Försäkringsbelopp	15
3. Självrisk	15

C. EGENDOMSSKYDD

---

1. Gemensamma villkor för egendomsskydd	17
2. Brandförsäkring	19
3. Glasrutor	20
4. Stöld och inbrott inklusive skadegörelse	20
5. Rättsskyddsförsäkring avseende fordonet	23
6. Krishjälp	28
7. Rånförsäkring	29
8. Djurkollision – Självriskreducering	29
9. Egendomsförsäkring för företag	30
10. Bärningsförsäkring	32
11. Vagnskadeförsäkring	33

D. TILLÄGGSFÖRSÄKRING

---

1. Rättsskyddsförsäkring avseende verksamheten	34
2. Ansvarsförsäkring för verksamheten	40
3. Avbrottsförsäkring fordon	50
4. Sjukavbrottsförsäkring	52
5. Utökad personskada	57
6. Transportöransvarsförsäkring	61

E. SÄRSKILDA VILLKOR

---

1. Särskilt stöldskydd – elektroniskt stöldskydd	62
2. Särskilt stöldskydd – spårsändare	62

F. VÄRDERINGS- OCH ERSÄTTNINGSGREGLER

Värderings- och ersättningsregler	63
-----------------------------------	----

G. FÖRSÄKRINGSREGLER

---

1. Försäkringsgivare och tillsynsmyndighet	67
2. Försäkringsavtalet	67
3. Premien	69
4. Begränsningar av Trygg-Hansas ansvar	71
5. Reglering av skada	74
6. Preskription av rätt till ersättning	76
7. Regler i särskilda fall	77
8. Så hanterar vi dina personuppgifter	80
9. Tillämplig lag	81

H. VAD GÖR DU OM DU INTE TYCKER SOM VI?

SÅ-nämnden	82
Trygg-Hansas försäkringsnämnd	82
Trafikskadenämnden	83
Allmän Domstol	83

A. INLEDNING

A.1 Försäkringshandlingar

Försäkringshandlingarna består av:

- detta försäkringsvillkor
- andra försäkringsvillkor vi hänvisar till
- försäkringsbrevet
- kundmeddelanden

A.2 Definitioner

Ansvarstid

Med ansvarstid menas den längsta tid, inklusive karens, under vilken ersättning kan lämnas för ett och samma skadefall.

Arbetsförmåga

Med arbetsförmåga menas förlust av eller nedsättning av arbetsförmåga föranledd av sådan dokumenterad sjukdom eller olycksfall som berättigar till sjukpenning eller sjukbidrag enligt lagen om allmän försäkring.

Avbrottsersättning

Ersättning per dag för tid under vilken skadad egendom inte kan brukas. Lämnas i form av kontant ersättning enligt villkorets bestämmelser.

Observera. Skall ej förväxlas med stilleståndsersättning som är en ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler.

Familj

Med familj menar vi make/maka/sambo/registrerad partner, förälder, barn och syskon som bor på samma adress.

Fast monterad

Utrustning skall vara fastsatt med bult, skruv, svetsning eller liknande i fordonets kaross så att det krävs verktyg för att ta bort den.

Försäkrad

Var och en till vars förmån försäkringen gäller enligt försäkringsbrevet. Se även begreppet försäkringstagare.

Försäkrad egendom

Det fordon som anges i försäkringsbrevet/avtalet, och utrustning som kan anses vara normal för ett fordon av samma slag, fabrikat och användningssätt som det försäkrade.

Försäkringsfall

Skada eller annan händelse som omfattas av försäkringen.

Försäkringstagare

Den som har avtal om försäkring med bolaget. Se även begreppet försäkrad.

Förvara aktsamt

Åtgärder som skall vidtas för att förhindra eller försvåra stöld av försäkrad egendom.

I arbete

Förvärvsarbete eller motsvarande sysselsättning, exempelvis studier.

Karens

Avbrottsförsäkring – Med karens menas att ersättning inte lämnas för avbrott under viss tid från den tidpunkt egendomsskadan inträffade.

Sjukavbrott- eller merkostnadsförsäkring – karensen räknas från den dag arbetsoförmågan inträffade.

Marknadsvärde

Den skadade egendomens värde i allmänna handeln omedelbart före skadetillfället.

Nedsättning

Minskning av försäkringsersättning därför att försäkringstagaren/brukaren/föraren inte följt säkerhetsföreskrifter eller lämnat oriktiga uppgifter till bolaget.

Olycksfallskada

Kroppsskada som drabbat den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse, ett utifrån kommande våld mot kroppen och drabbar förare/passagerare till följd av trafik med försäkrat fordon.

Preklusion

Inom den tid som man måste ställa sin fordran på ersättning för att rätten till ersättning inte skall gå förlorad.

Preskriptionstid

Inom den tid som man måste framställa anspråk på ersättning för att rätten till ersättning inte skall gå förlorad.

Prisbasbelopp

Med prisbasbelopp avses här det belopp som fastställts enligt Lag om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade.

Privat medicinsk vård

Vårdinsats som inte till någon del är offentligt finansierad.

Ren förmögenhetsskada

Ekonomisk skada som uppkommit utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från den sammanlagda skadekostnaden ett belopp som den försäkrade själv svarar för. Detta belopp utgör den försäkrades självrisk.

Säkerhetsföreskrifter

Med säkerhetsföreskrifter avses föreskrifter om vissa bestämda handlingsätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada.

Den som bryter mot säkerhetsföreskrifter riskerar att få avdrag på ersättningen.

A.3 Fordon för vilka detta villkor gäller

- Personbil och lätt lastbil använd i yrkesmässig trafik

A.4 Bestämmelser om premieberäkning

A.4.1 UPPGIFTER TILL GRUND FÖR PREMIEBERÄKNING

A.4.1.1 Premieberäkning

Premien är beräknad bland annat efter de uppgifter som framgår av försäkringsbrevet.

Om försäkringstagaren lämnar oriktiga eller ofullständiga uppgifter när försäkringen tecknas gäller vad som sägs i G.4.1 Upplyningsplikt.

Premien för flerfordonsavtal beräknas preliminärt vid försäkringstidens början. Efter avstämning av förändringar i fordonsbeståndet under försäkringstiden debiteras slutlig premie, vilken således kan bli högre eller lägre än preliminär premie.

A.4.1.2 Upplysningsplikt

Försäkringstagaren skall meddela Trygg-Hansa om de uppgifter som anges i försäkringsbrevet har ändrats. Sker inte detta gäller vad som sägs i G.4.2 Riskökning.

A.4.1.3 Tariffzon

Premien beräknas bland annat efter den tariffzon inom vilken försäkringstagaren är eller bör vara folkbokförd (i regel den fasta bostadsadressen).

Försäkringstagaren skall meddela Trygg-Hansa om den postadress som anges i försäkringsbrevet inte stämmer med förutsättningarna enligt ovan.

Om premien är för låg på grund av felaktig adressuppgift gäller vad som sägs i G.4.1 Upplysningsplikt.

A.4.2 BONUS

A.4.2.1 Trafikbonus

Av försäkringsbrevet framgår om försäkringen gäller med rätt till bonus.

Det finns 9 olika bonusklasser. För att hamna i bonusklass 8 krävs 10 skadefria år i följd.

För att hamna i bonusklass 9 krävs 15 skadefria år i följd. Ny försäkring utan tidigare bonusrätt placeras i bonusklass 7.

A.4.2.2 Förlorad Trafikbonus

Vid varje skada som leder till utbetalning från fordonets trafikförsäkring sänks den bonus som gällde vid skadetillfället med 3 klasser från och med nästa försäkringsår. För trafikförsäkring som har 15 eller fler skadefria år sänks bonusen från bonusklass 9 till bonusklass 7 (endast 2 steg).

A.4.2.3 Undantag

Bonus sänks inte

- vid utbetalning enbart för skadad ren eller hund
- om skadan hände när fordonet var stulet eller tillgripet
- om skadan hände när polisman eller annan behörig person besiktigade fordonet eller

- om dels försäkringstagaren kan bevisa att annan person än han själv eller föraren vållat skadan eller att skadan orsakats genom bristfällighet på annat motordrivet fordon, dels det inte visas att försäkringstagaren eller föraren är medvällande eller att bristfällighet på det egna fordonet har medverkat till skadan.

A.4.3 INDEXSTYRD PREMIEJUSTERING

Premien räknas varje år upp enligt ett fordonsindex. Detta index är framtaget av Statistiska Centralbyrån på beställning av Trygg-Hansa. Det som påverkar index är bland annat sjukvårdskostnader, verkstadskostnader, reservdelspriser och delar av Konsumentprisindex och Entreprenadindex. Index är framräknat som ett snitt för samtliga typer av fordon.

Utöver detta så har Trygg-Hansa möjlighet att justera premien.

A.5 Självriser

Om försäkringstagaren drabbas av flera skador vid samma tillfälle gäller försäkringen med en självrisk, den högsta, enligt följande

- då ersättning skall lämnas från flera försäkringsformer i fordonsförsäkringen
- då ersättning skall lämnas från både fordons- och privat sakförsäkring i Trygg-Hansa
- då ersättning skall lämnas från både fordons- och företagsförsäkring i Trygg-Hansa
- då ersättning skall lämnas från både bil- och släpvagns vagnskadeförsäkring i Trygg-Hansa. De ska vara kopplade till varandra och skadas samtidigt.
- Då ersättning skall lämnas från både fordons- och transportörsvarsförsäkring i Trygg-Hansa

Försäkringen gäller med högst två självriser

- om försäkringstagaren har flera fordon försäkrade i Trygg-Hansa och dessa skadas vid samma tillfälle genom brand-, stöld- eller glasskada eller genom skadegörelse orsakad av annan person eller annan yttre olyckshändelse.

Gäller trafikförsäkringen med självrisk måste den alltid betalas utöver annan självrisk.

A.6 Fordonsbyte

Försäkringen för ditt gamla fordon debiteras från första dagen med den omfattning du önskar även om du inte behåller fordonet mer än sju dagar.

A.7 Avställningsförsäkring

A.7.1 OMFATTNING

Försäkringen gäller fordon som är avställt i Vägtrafikregistret och som inte framförs i trafiken.

Om fordonets försäkring vid avställningstillfället omfattades av några av följande försäkringsformer ingår de också i avställningsförsäkringen.

- brandförsäkring
- glasrutor
- stöld och inbrott inklusive skadegörelse
- rättsskyddsförsäkring avseende fordonet
- vagnskadeförsäkring (begränsad till att omfatta genom yttre olyckshändelse)
- rättsskyddsförsäkring avseende verksamheten
- ansvarsförsäkring för verksamheten

A.7.2 SJÄLVRISK

Självrisken framgår av försäkringsbrevet.

A.7.3 GILTIGHETSOMRÅDE

Avställningsförsäkringen gäller endast i Sverige.

A.8 Försäkringsformer

Av försäkringsbrevet framgår vilka av följande försäkringsformer som ingår i avtalet.

Trafikförsäkring

Egendomsskydd

- brandförsäkring
- glasrutor
- stöld och inbrott inklusive skadegörelse
- rättsskyddsförsäkring avseende fordonet
- krishjälp
- rånförsäkring

- djurkollision – självriskreducering
- egendomsförsäkring för företaget
- bärgningsförsäkring

Vagnskadeförsäkring

Tilläggsförsäkringar

- Rörelseansvarsförsäkring
  - rättskyddsförsäkring avseende verksamheten
  - ansvarsförsäkring för verksamheten
- Avbrottsförsäkring fordon
- Sjukavbrottsförsäkring
- Utökad personskada
- Transportöransvarsförsäkring

A.9 Giltighetsområde

Försäkringen gäller i Sverige, Norge, Danmark, Finland och Island. Den gäller också i de flesta länder i Europa och vissa länder runt Medelhavet som är anslutna till det så kallade Gröna kort-samarbetet. (se Trafikförsäkringsföreningens webbplats tff.se) I vissa av dessa länder krävs internationellt försäkringsbevis, grönt kort, vilket vi utfärdar på begäran. Försäkringen gäller också under transport mellan länder inom giltighetsområdet.

Om svensk medborgare eller person som har sin hemvist i Sverige tillfogas skada till följd av trafik med svenskregistrerat fordon gäller trafikförsäkringen enligt trafikskadelagen i hela världen, även i de länder som inte är anslutna till Gröna kort-samarbetet.

B. TRAFIKFÖRSÄKRING

Syftet med trafikförsäkringen är att säkerställa trafikskadagens krav på att:

- alla personer som skadas i trafiken med motordrivna fordon har rätt till ersättning, oberoende av vems felet är
- skada till följd av trafik som det försäkrade fordonet orsakar genom förarens vållande på annat motorfordon i trafik skall ersättas
- skada som det försäkrade fordonet orsakar på annans egendom (ej motordrivna fordon i trafik) skall ersättas

Trafikförsäkringen är obligatorisk. Ägaren av fordonet måste ha den enligt lag, såvida inte motorfordonet är avställt eller på annat sätt inte omfattas av trafikskadagen.

Om ägaren av fordonet inte tecknar trafikförsäkring eller betalar premien kommer ägaren bli krävd av Trafikförsäkringsföreningen på en avgift som är betydligt högre än premien. Under avsnitt B återges i sammanfattning de viktigaste reglerna i trafikskadagen.

NÄR GÄLLER INTETRAFIKFÖRSÄKRINGEN

Trafikförsäkringen gäller enligt reglerna i Trafikskadagen. Lagen tillämpas inte på

1. motordrivet fordon som är avsett att föras av gående
2. motordrivet fordon när det används för tävling, träning, övningskörning, uppvisning eller liknande ändamål inom inhägnat tävlingsområde
3. motorredskap med en tjänstevikt av högst 2000 kg som är inrättat huvudsakligen som arbetsredskap och som varken är eller bör vara registrerat i Vägtrafikregistret.

Har till motordrivet fordon som omfattas av lagen, kopplats fordon av annat slag, tillämpas lagens bestämmelser om skada i följd av trafik med motordrivet fordon på fordons- kombinationen i dess helhet.

B.1 Omfattning

B.1.1

Trafikförsäkringen gäller enligt reglerna i trafikskadagen för person- och sakskada, som är en följd av trafik med fordonet.

Enligt dessa regler kan ersättning inte lämnas för skada bland annat på fordonet eller egendom som transporteras med fordonet. I samband med personskada ersätts förarens eller passagerarens kläder eller andra tillhörigheter som bars eller medfördes för personligt bruk. Ersättningen är högst 1/4 prisbasbelopp per person. Om hjälm eller annan personlig skyddsutrustning som bars vid skadetillfället skadats, ersätts detta utan beloppsbegränsning. Ersättning lämnas dock inte för pengar, smycken eller värdehandlingar.

Skada utanför Sverige, som inte omfattas av trafikskadelagen, regleras enligt den lagstiftning som gäller i det land där skadan inträffat. Beträffande svensk medborgare eller den som har hemvist i Sverige se A.9 Giltighetsområde.

B.1.2

Vid skada på egendom kan ersättningen minskas (jämkas) om den som drabbats av skadan varit medvällande, det vill säga själv haft skuld i att skadan hänt. Full ersättning betalas dock för den skadade egendomen upp till 1/4 prisbasbelopp. För den del av skadan som överstiger 1/4 prisbasbelopp minskas ersättningen enligt reglerna i trafikskadelagen.

Denna utvidgade ersättningsrätt gäller inte

a) vid skada på

- motordrivet fordon
- fordon som är kopplat till motordrivet fordon
- spårbundet fordon
- egendom som transporteras med sådana fordon som nämns ovan
- egendom som tillhör försäkringstagaren själv eller det försäkrade fordonets brukare eller förare.

b) om egendomens ägare varit grovt vårdslös eller orsakat skadan med uppsåt.

B.1.3 TRYGG-HANSAS ÅTAGANDE

Framställs krav mot försäkrad på skadestånd som kan omfattas av försäkringen skall han omedelbart underrätta Trygg-Hansa. Därvid åtar sig Trygg-Hansa gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- betala den trafikskadeersättning som den försäkrade är skyldig utge.

Om kravet leder till rättegång och försäkringen gäller för skadan betalar Trygg-Hansa också den försäkrades rättegångskostnader i den utsträckning de är skäligen och överensstämmer med Trygg-Hansas intresse i rättegången.

Det är inte bindande för Trygg-Hansa om den försäkrade utan bolagets tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningsanspråk eller betalar ersättning. Trygg-Hansa är inte heller bundet av domstols dom, om den försäkrade inte fullgjort sin anmälningskyldighet enligt ovan.

B.1.4 ALLMÄNT OM PERSONSKADOR

Om du vid trafikolycka drabbas av personskada som ska ersättas av Trygg-Hansa kan vi betala ombudskostnader för juridiskt arbete. Juridiskt arbete innebär bedömning av ersättningsfrågor i skaderegleringen av ditt ärende.

B.1.4.1 Hur Trygg-Hansa ersätter kostnader för juridiskt biträde vid personskadereglering

Trygg-Hansa kan betala skäligen och nödvändiga ombudskostnader för juridiskt arbete i den utomrättsliga skaderegleringen. Trygg-Hansa ersätter kostnader för ombudets arbete med belopp som motsvarar den timkostnadsnorm som regeringen fastställer i vissa mål.

1. Du väljer själv ombud men Trygg-Hansa betalar endast ombudskostnad för ombud som uppfyller följande krav: ombudet ska vara advokat eller jurist anställd hos advokat.

2. Du kan även anlita annat lämpligt ombud. Trygg-Hansa svarar för ombudskostnader efter lämplighetsprövning som kan göras av Svensk Försäkrings prövningsförfarande för prövning av ombuds lämplighet.

Vid bedömning av vilka ombudskostnader som kan betalas tillämpar Trygg-Hansa den av Sveriges Advokatsamfund och Svensk Försäkrings gemensamt utarbetade promemorian om fördelning av arbetsuppgifter mellan personskadereglerare och ombud i samband med personskadereglering.

Trygg-Hansa inhämtar den medicinska utredningen och svarar för eventuella kostnader. Kostnader för läkarintyg/specialistutlåtanden ersätts bara om Trygg-Hansa beställt eller begärt dem eller om vi godkänt att intyget/utlåtandet ska tillföras ärendet.

Trygg-Hansa betalar inte kostnader för arbete som ditt ombud utför för att tillvarata din rätt till ersättning från annat håll, till exempel andra försäkringsbolag, Försäkringskassan eller förvaltningsdomstolar. I vissa fall kan kostnaden betalas efter särskild överenskommelse.

Trygg-Hansa ersätter inte utan särskilt godkännande merkostnader som uppkommer genom att du byter ombud. Sådant godkännande lämnas endast om du kan visa att särskilda skäl föreligger för byte av ombud, till exempel om du flyttar till annan bostadsort.

Skulle ombudets arbete sträcka sig över en längre tid än ett år betalar Trygg-Hansa förskott på ersättningen högst två gånger årligen. Förskottet som lämnas kommer sedan att avräknas från den slutgiltiga ersättningen.

Ombudets faktura ska utställas på dig. Av ombudets arbetsredogörelse ska framgå vilka åtgärder som utförts vid angivna tider och tidsåtgången för varje åtgärd.

Vid oenighet om arvode och kostnader för advokat och jurist anställd hos advokat kan prövning göras hos Ombudskostnadsnämnden. Vid oenighet om arvode och kostnader för övriga ombud kan prövning göras hos Svensk Försäkrings Nämnd för Rättsskyddsfrågor.

B.1.5 MERVÄRDESSKATT

Försäkringstagaren skall på begäran utnyttja sin avlyftningsrätt för att återbetala mervärdesskatt som utbetalats till skadelidande.

B.2 Försäkringsbelopp

Trafikförsäkringen ersätter skador upp till 300 Mkr.

B.3 Självrisk

B.3.1

Trafikförsäkringen gäller med självrisk om det framgår av försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoren.

Om mer än en självrisk gäller vid samma skada sammanläggs självrisabeloppen.

B.3.2

Trafikförsäkringen gäller med en extra självrisk på 10 % av prisbasbeloppet om föraren fört fordonet utan att ha det körkort som krävs eller om strafföreläggande eller dom som vunnit laga kraft visar att föraren antingen

- gjort sig skyldig till rattfylleri eller
- varit straffbart påverkad av annat berusningsmedel än alkohol eller
- orsakat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet.

Denna självrisk tillämpas inte vid rattfylleri eller påverkan av annat berusningsmedel än alkohol om det framgår att dessa omständigheter inte medverkat till skadans uppkomst.

Dessutom har Trygg-Hansa rätt att av skadevållaren återkräva belopp enligt bestämmelserna i trafikskadelagen (TSL). Se även punkten G.7.8. Regressrätt.

B.3.3

Trafikförsäkringen gäller med en extra självrisk av 5 % av prisbasbeloppet om föraren var under 24 år när skadan inträffade (s k ungdomssjälvrisk).

B.3.4

Trafikförsäkringen gäller med en extra självrisk på 20 prisbasbelopp om skada hänt då fordonet kolliderat med flygfarkost eller utrustning till denna. Dock gäller den begränsning som framgår av punkten B.3.6.

B.3.5

Självrisk enligt B.3.1–B.3.5 tillämpas inte

- vid utbetalning enbart för skadad ren eller hund
- om skadan hände medan fordonet var stulet/ tillgripet
- om skadan hände när polisman eller annan behörig person besiktigade fordonet
- om dels försäkringstagaren kan bevisa att annan person än han själv eller föraren vållat skadan eller att skadan orsakats genom bristfällighet på annat motordrivet fordon, dels det inte visas att försäkringstagaren eller föraren är medvållande eller att bristfällighet på det egna fordonet har medverkat till skadan.

B.3.6

Försäkringstagaren skall efter krav från Trygg-Hansa betala den del av utbetalt skadebelopp som motsvarar självrisk.

Trygg-Hansa får dock av fysisk person för en och samma skada inte kräva mer än 10 % av prisbasbeloppet. Detta gäller även om summan av gällande självrisker enligt B.3.1– B.3.4 är högre.

B.3.7

Trygg-Hansa kan till Trafikförsäkringsföreningen överlåta fordran avseende obetald självrisk för trafikförsäkring.

C. EGENDOMSSKYDD

C.1 Gemensamma villkor för egendomsskydd och tilläggsförsäkringar

C.1.1 FÖRSÄKRAD EGENDOM

- a) Fordonet.
- b) utrustning i eller på fordonet om det hör till fordonet och kan anses vara normalt för ett fordon av samma slag, fabrikat och användningssätt som det försäkrade, dock ej reservdelar. Utrustningen kan vara fast eller lös.
- med fast monterad normal utrustning menas att den är permanent monterad i eller på fordonet.
  - med lös normal utrustning avses lösa tillbehör och utrustning som tas med i och som är avsedd för fordonet och verksamheten upp till ett värde av 1/2 prisbasbelopp. Mobiltelefon ingår inte.
- c) Avmonterad fordonsdel eller utrustning enligt b).
- d) En extra uppsättning hjul till försäkrat fordon.

Om annan fordonsdel eller utrustning monterats i dess ställe gäller försäkringen endast för den fordonsdel eller utrustning som är monterad.

Ljud- och bildutrustning som inte ingår i fordonets standardutrustning ersätts endast om utrustningen är fast monterad och konstruerad för att användas i fordonet. Mobiltelefon ingår inte.

C.1.2 FÖRSÄKRAT INTRESSE

Försäkringen gäller för dig som är försäkringstagare. Den gäller endast om du är fordonets verkliga ägare och huvudsaklige brukare. Dessutom avser försäkringen försäkringstagarens intresse i utrustning enligt Försäkrad egendom C.1.1. b) som är lånad, hyrd eller ägd av fordonets brukare.

Detta innebär att du kan bli utan ersättning om du är registrerad som ägare och har tecknat försäkring för fordonet, trots att du inte äger det eller huvudsakligen brukar det.

Har du köpt fordonet på avbetalning eller kredit har Trygg-Hansa rätt att lämna ersättning till säljaren. Sådan ersättning lämnas högst med säljarens återstående fordran

enligt reglerna i konsumentkreditlagen eller lagen om avbetalningsköp (1978:599) mellan näringsidkare med flera. Om du hyrt (leasat) fordonet har vi rätt att lämna ersättning till ägaren.

C. I.3 BÄRGNING, HÄMTNING OCH SANERING

Om skada på fordonet är ersättningsbar betalas också nödvändig bärgning från skadeplatsen till närmaste verkstad som kan reparera fordonet.

Har skadan skett utomlands betalas transport till närmaste reparationsverkstad i Sverige, om Trygg-Hansa anser detta nödvändigt för att utföra reparationen.

Om stöldförsäkrat fordon återfinns på annan ort än där det tillgripits betalas försäkringsstagarens skäligena kostnader för hämtning av fordonet. Om det finns särskilda skäl kan Trygg-Hansa ombesörja hämtningen. Trygg-Hansa avgör om transport till fordonets hemort eller annan ort skall betalas.

Trygg-Hansa betalar de skäligena bärgnings- och transportkostnader som, tillsammans med fordonsskadan, överstiger den självrisk som gäller för respektive försäkringsform.

Vid ersättningsbar stöld, skadegörelse, brand- eller vagnskada enligt detta försäkringsvillkor ersätts saneringskostnader upp till 1/2 prisbasbelopp. Ersättning för saneringskostnad lämnas dock inte då annan enligt lag eller avtal är skyldig att ersätta kostnaden för saneringen.

Åtagandet för sanering avser inte skada genom C.10 Egendomsförsäkring för företag.

C. I.4 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE VID SKADA

- a) om fordonet inte uppfyller de svenska myndighetskraven.
- b) som hänt under tävling med fordonet, träning för tävling, körning på tävlingsbana eller vid hastighetskörning under tävlingsliknande former (till exempel street race). Kan det visas att skadan skett under trafiksäkerhetsfrämjande former kan försäkringen gälla.
- c) som inträffar när fordonet körs på fruset vatten, om det inte körs på vinterväg som Trafikverket ansvarar för.

C. I.5 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

1. Fordonet får inte köras av förare som är straffbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel.
2. Fordonet får inte köras av förare som saknar giltigt och erforderligt körkort.
3. Fordonet får inte användas för övningskörning om läraren eller eleven inte uppfyller kraven för tillåten övningskörning.
4. Fordonet får inte användas om fordonet belagts med körförbud.
5. Gällande bestämmelser för kör- och vilotider ska följas.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs

Ersättningen minskas, normalt med 100 %. Regler om nedsättning av ersättningen finns i G.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter.

C.2 Brandförsäkring

C.2.1 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR SKADA

- a) genom brand, brand som anlagts av tredje man*, blixtnedslag eller explosion.
- b) genom kortslutning i kablar och ledningar och direkta följskador på strömförbrukare.

* med tredje man menas annan än dig själv som handlat utan ditt samtycke

C.2.2 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE FÖR SKADA

- a) på ljuddämpare, däck och slangar genom brand eller explosion i dessa.
- b) på elektrisk motor, styrdon och strömförbrukare genom brand eller kortslutning i dessa.
- c) på grund av köld, väta och korrosion/oxidation
- d) på grund av vagnskada före eller efter och i omedelbar anslutning till brandskadan.
Vagnskadan kan ersättas genom vagnskadeförsäkringen.
- e) i samband med stöld eller tillgrepp som inträffade före brandskadan. Skadan kan ersättas genom stöldförsäkringen.

Anmärkning till C.2.1 och C.2.2

Med brand avses eld som kommit lös.

Med kabel avses isolerad ledning mellan strömkälla och komponent/förbrukare.

Med kortslutning menas överledning mellan kabel och annan ledare som normalt inte är i kontakt med varandra.

C.2.3 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

1. Anordning som används för att ge starthjälp till, värma eller torka fordonet ska vara provad och godkänd för detta ändamål. Fabrikantens anvisningar ska följas.
2. Starkströmsanordning som används i fordonet skall vara provad och godkänd. Fabrikantens anvisningar ska följas.
3. Föreskrifter som myndighet utfärdat för att förhindra eller begränsa skada och som gäller för fordonet eller den lokal där fordonet i regel förvaras, skall iakttas.

4. Elektriska ledningar, kablar och komponenter skall vara fack mannamässigt monterade.
5. Svetsningsarbete får endast ske om nödvändiga säkerhetsåtgärder vidtagits såsom friläggning och demontering av brännbart material.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs

Ersättningen minskas, normalt med 25 %. Regler om nedsättning av ersättningen finns i G.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter..

C.2.4 SJÄLVRISK

Självriskens framgång av försäkringsbrevet.

C.3 Glasrutor

C.3.1 OMFATTNING

Försäkringen gäller för skada som består i att vind, sido- eller bakruta genombrutits, spräckts eller krossats.

C.3.2 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE FÖR SKADA

som skett när fordonet kolliderat, vält eller kört av vägen.

C.3.3 SJÄLVRISK

Självriskens framgång av försäkringsbrevet.

För SÅ-medlem är självriskens 200 kr per stenscott om vindrutan repareras istället för att bytas ut.

C.4 Stöld och inbrott inklusive skadegörelse

Ägaren skall styrka innehavet av stulen egendom, lämpligen med ursprungskvitto eller originalgarantibevis. Tillverkningsnummer bör vara angivet och egendomen märkt med personnummer/organisationsnummer.

C.4.1 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR SKADA

- a) genom stöld
- b) genom tillgrepp av fordon
- c) genom rån
- d) genom försök till stöld, tillgrepp av fordon eller rån.

För att försäkringen skall gälla för utrustning enligt C.1.1 b) krävs att utrustningen är fast anbringad på fordonet eller förvarad i detta. Se även C.4.3.

Förlust av fordon ersätts om fordonet inte kommit tillrätta inom en månad efter den dag bolaget fick skadeanmälan.

Inträffad skada skall polisanmälas.

C.4.2. UNDANTAG

Försäkringen gäller inte för skada genom tillgrepp av fordon eller försök till sådant brott som orsakats av person som tillhör samma hushåll som försäkringstagaren.

Anmärkning till C.4.1 och C.4.2

Förklaring till vissa begrepp i brottsbalken, observera att försäkringen endast omfattar stöld, tillgrepp av fordon, rån och försök till sådana brott.

Stöld

Någon tar annans egendom utan lov och behåller, säljer eller ger bort den.

Tillgrepp av fordon

Någon tar utan lov ett motorfordon som tillhör annan, men utan avsikt att behålla eller sälja det.

Rån

Någon som med våld eller hot om våld, som framstår som trängande fara, tar någon annans egendom.

Förskingring

När egendom överlämnas till annan person med förutsättning att egendomen ska lämnas tillbaka, och denne i stället behåller, säljer eller ger bort den. Exempel på förskingring är om en säljare låter en person provköra ett fordon och denne försvinner med fordonet.

Olovligt förfogande

Någon innehar annans egendom eller egendom som annan har rättigheter i (t ex egendom som köpts på avbetalning) och säljer den utan lov eller på annat sätt disponerar över egendomen så att ägaren eller den som har rättigheter i egendomen går miste om sina rättigheter.

Olovligt brukande

Någon som utan lov använder annans egendom och därigenom orsakar ägaren skada, förlust eller annan olägenhet.

Bedrägeri

Någon skaffar sig fördelar genom att med felaktiga uppgifter förmå någon att handla på ett sätt som innebär skada för denne.

C.4.3 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

Låskrav

Fordonet ska vara låst med tändningslås.

Förvaring av nycklar, nyckelkort eller liknande

När fordonet lämnas skall tändningslåset låsas och nyckeln, nyckelkort eller liknande vara urtagen. Detta gäller även vid lastning och lossning. Nycklar, nyckelkort eller liknande får inte ha uppgift om namn, adress, registreringsnummer eller annan uppmärkning som kan koppla nyckeln till ägaren. Tändningsnyckeln, nyckelkort eller liknande får inte förvaras i eller i närheten av fordonet, och skall i övrigt förvaras aktsamt.

Utrustning till fordonet

Utrustning i fordonet skall vara inlåst i fordonet. Utrustning på fordonet skall vara fast monterad.

Avmonterad fordonsdel eller utrustning

Avmonterad fordonsdel eller utrustning som inte förvaras i fordonet, skall vara inlåst i utrymme som endast disponeras av försäkringstagaren. Föremål som på grund av storlek, användning eller liknande inte rimligtvis kan förvaras inlåsta, skall förvaras aktsamt.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs

Ersättningen minskas, normalt med 25 %. Regler om nedsättning av ersättningen finns i G.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter.

C.4.4 SJÄLVRISK

Självrisk framgår av försäkringsbrevet.

Spårsändare

Vid stöld eller tillgrepp av personbil eller lätt lastbil gäller försäkringen utan självrisk om fordonet är utrustat med spårsändare.

Viktigt

Självrisk skall dock betalas om fordonet inte är försett med spårsändare och Trygg-Hansa krävt detta.

C.4.5 SKADEGÖRELSE

C.4.5.1 Omfattning

Halvförsäkringen gäller även för skada som uppkommit på fordonet genom skadegörelse orsakad av annan person. För fordon med gällande vagnskadegaranti gäller försäkringen enbart för självrisken på vagnskadegarantin. Inträffad skada skall polisanmälas.

C.4.5.2 Självrisk

Självrisken är densamma som gäller för stödförsäkringen enligt försäkringsbrevet.

C.5 Rättsskyddsförsäkring avseende fordonet

C.5.1 I VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller för det försäkrade fordonets ägare, brukare och förare (de försäkrade) i denna deras egenskap. Försäkringen gäller inte för den som brukat fordonet utan lov.

C.5.2 VILKA TVISTER FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller för tvist där du själv är part,

- som kan prövas som tvistemål av tingsrätt, dock inte så kallade småmål (se avsnitt Vilka tvister försäkringen inte gäller för C.5.3 punkt 1), och som efter prövning där kan prövas av hovrätt och Högsta domstolen. Med tvist förstås att ett framställt krav helt eller delvis avisats. Med avisats menas att part aktivt tillbakavisat kravet.

Försäkringen gäller även för tvist

- angående skadestånd som prövas inom ramen för brottmål, där du är målsägande.

Försäkringen gäller också i ovan nämnda mål om de tas upp till handläggning efter beslut om resning, domvilla eller återställande av försutten tid.

Försäkringen gäller för skiljeförfarande i sådan tvist som kan prövas av ovan angivna domstolar och omfattar både dina egna ombudskostnader och sådana som du förpliktas utge – med undantag för ersättning till skiljemännen.

C.5.3 VILKA TVISTER FÖRSÄKRINGEN INTE GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller inte

- för tvist som vid rättslig prövning ska handläggas enligt 1 kapitlet 3d § första stycket rättegångsbalken (småmål). Detta undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtal med Trygg-Hansa.

- för tvist där du är kärke och tvisten ska handläggas enligt lagen om grupprättegång (2002:599).
- för tvist som har samband med äktenskapsskillnad, oavsett vad tvisten gäller och när den uppkommer, eller andra frågor som i anledning av äktenskapsskillnaden aktualiseras mellan makarna och avser uppbrytning av ekonomisk gemenskap i olika former. Undantaget gäller vid tvist mellan makarna vid äktenskapsskillnad och på motsvarande sätt vid upplösning av partnerskap och samboförhållande oberoende av om rättsförhållandet skall prövas enligt sambolagen eller annan lag.
- för tvist om du inte har befogat intresse av att få din sak behandlad.
- för tvist som avser ärenden vid domstol oberoende av om de registreras som tvistemål eller ärenden enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden eller konkurslagen.
- för dig, som inte försäkrat yrkesmässig uthyrning av fordon, i tvist som avser fordran eller annat anspråk på grund av yrkesmässig uthyrning av fordonet.
- för tvist som gäller skadestånd eller annat anspråk på grund av brottslig gärning där kostnaderna för brottmål inte kan ersättas enligt C.5.4 Vilka brott försäkringen gäller för och C.5.5 Vilka brott/förseelser försäkringen inte gäller för.
- tvist som avser personskadereglering vid försäkringsbolag om skadelidande inte väckt talan vid domstol mot försäkringsgivaren (gäller ersättning genom trafik-, ansvars- eller olycksfallsförsäkring).
- tvist som har anknytning till din nuvarande eller tidigare anställning, yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet inbegripet åtgärder för avveckling eller överlåtelse av verksamhet.

C.5.4 VILKA BROTT FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller för gärning som kan prövas som brottmål sedan du i en förundersökning delgivits misstanke för eller åtalats för

- brott för vilket inte stadgas strängare straff än böter, till exempel vårdslöshet i trafik
- vållande till annans död
- vållande till kroppsskada eller sjukdom.

Kan du visa att åtal mot dig för grov vårdslöshet i trafik, grovt vållande till annans död, grovt vållande till kroppsskada eller sjukdom, genom dom som vunnit laga kraft, inte bedömts som grovt, gäller försäkringen.

C.5.5 VILKA BROTT/FÖRSEELSER FÖRSÄKRINGEN INTE GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller inte för förundersökning och brottmål där misstanken om brott eller åtal avser

- hastighetsöverträdelse enligt Trafikförordningen
- körning mot rött ljus enligt Trafikförordningen
- brott för vilket stadgas strängare straff än böter, till exempel rattfylleri eller så kallad smitning
- olovlig körning.

C.5.6 OMBUD

För att försäkringen ska gälla krävs att försäkrad eller konkursförvaltare, genom utställande av rättegångsfullmakt, anlitar lämpligt ombud att företräda denne i förhandlingar och rättegång. Ombudet kan vara advokat eller jurist anställd hos advokat. Försäkrad kan även anlita annat lämpligt ombud. Vid oenighet om ombuds lämplighet kan lämplighetsprövning göras av Svensk Försäkrings nämnder för prövning av ombuds lämplighet, POL.

Vid oenighet om arvode och kostnader för advokat och jurist anställd hos advokat, kan prövning göras hos Ombudskostnadsnämnden. Vid oenighet om arvode och kostnader för övriga ombud, kan prövning göras hos Svensk Försäkrings nämnder för rättsskyddsfrågor.

C.5.7 VILKA KOSTNADER SOM FÖRSÄKRINGEN ERSÄTTER

Du kan få ersättning för följande kostnader om de är nödvändiga och skäligen och om du inte kan få dem betalda av motpart eller annan. Det innebär bland annat att vi inte betalar om du i eller utom rättegång avstår från dina möjligheter att få ersättning av motparten.

Försäkringen ersätter

- ombuds och försvarares arvode och omkostnader. Arvode betalas för skälig tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som Regeringen årligen fastställer i vissa mål. Tvist eller mål som handläggs utanför Norden ersätts med nödvändiga och skäligen kostnader.
- nödvändiga kostnader för bevisning och utredning som anskaffats före rättegång och efter att tvist uppstått eller brottsmisstanke delgivits dig, förutsatt att utredningen beställts av ditt ombud.
- kostnad för medlare som blivit utsedd av tingsrätt eller hovrätt.
- kostnader för bevisning i rättegång eller skiljemannaförfarande.
- expeditionskostnader i domstol.

- rättegångskostnader som du vid förlikning under rättegång åtagit dig att betala till motpart, under förutsättning att du gör uppenbart att domstolen, på grund av nya omständigheter som framkommit under rättegången, skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnader med högre belopp, än det som du åtagit dig, om tvisten hade prövats.
- rättegångskostnader som du efter återkallelse av talan dömts att betala till motpart, under förutsättning att du gör uppenbart att domstolen, på grund av nya omständigheter som framkommit under rättegången, efter prövning skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnader med högre belopp än det som du dömts till i och med återkallelsen.
- rättegångskostnader som du ålagts att betala till motpart eller staten efter domstols eller skiljemäns prövning av tvisten.

Av ombudets kostnadsräkning ska framgå vilka åtgärder ombudet har vidtagit samt tidsåtgången för dessa åtgärder med motivering för uppkomna sakkunnigkostnader. Med kostnadsräkning ska lämnas upplysning om resultatet i tvisten eller brottmålet samt bifogas dom eller förlikningsavtal.

C.5.8 VILKA KOSTNADER FÖRSÄKRINGEN INTE ERSÄTTER

Försäkringen gäller inte i den mån ersättning har lämnats eller skulle ha kunnat lämnas genom annan försäkring eller på annat sätt.

Om skadestånd till dig även kan antas innefatta kompensation för ombudskostnader lämnas inte ersättning för dessa genom försäkringen.

Försäkringen ersätter inte

- ombudskostnader som uppkommer innan tvist uppstått eller du delgivits misstanke om eller åtalats för brott enligt ovan.
- försäkrads eller anställds eget arbete, förlorad arbetsinkomst, resor och uppehälle, eller andra omkostnader.
- verkställighet av dom, beslut eller avtal.
- ersättning till skiljemän.
- merkostnader som uppkommer genom att du anlitar flera ombud eller byter ombud.
- merkostnader som uppkommer genom att du gjort dig skyldig till försumlig processföring eller förfarit försumligt.
- merkostnad som uppstår genom att försäkrad anlitar ombud utanför den ort där verksamheten bedrivs eller den ort där saken ska prövas.

Grundas tvistigt anspråk som i och för sig kan godkännas enligt rättsskyddsförsäkringen, på gärning som påstås utgöra brott och utreds av myndighet, ersätter försäkringen inte kostnader för bevisning som tagits fram till styrkande av att gärningen utgör brott eller medför avgifts-sanktion.

C.5.9 NÄR DU SKALL HA HAFT FÖRSÄKRING FÖR ATT FÅ RÄTTSSKYDD

Du kan få rättsskydd om försäkringen var gällande när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket eller misstanken om brott inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år.

Om du som förare drabbas av personskada oavsett när denna inträffat kan du få rättsskydd i tvist med Trygg-Hansa angående din personskada även om mer än tio år förflutit sedan trafikolyckan inträffade under förutsättning att Trygg-Hansa inte tidigare lämnat något slutligt beslut angående ersättning för personskadan.

Om rättsskydd beviljas enligt föregående tillämpas istället den självrisk och den högsta försäkringsersättning som gäller för motsvarande motorfordonsförsäkring hos Trygg-Hansa vid tiden för tvistens uppkomst. Du måste dock för att få rättsskydd i tvist angående personskada, enligt föregående stycke, väcka talan mot Trygg-Hansa inom sex månader från dagen för det slutliga beslutet.

C.5.10 GILTIGHETSOMRÅDE

Anspråket eller misstanken om brott skall ha sin grund i händelse eller omständighet som visas ha inträffat inom försäkringens giltighetsområde, se A.9 Giltighetsområde.

C.5.11 SÄRSKILD SJÄLVRISK OCH HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Självrisk är 20 % av kostnaderna, dock lägst 5 % av prisbasbeloppet.

Högsta ersättningsbelopp vid en tvist/brottmål är 3 prisbasbelopp enligt lagen om allmän försäkring som gäller när tvisten uppkommer, inklusive moms.

Om flera tvister uppkommer ska dessa räknas som en tvist,

- om de enligt 14 kapitlet rättegångsbalken handläggs eller skulle ha kunnat handläggas gemensamt i en rättegång vid domstol, även om de handläggs som olika mål vid ett eller flera tillfällen
- om yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund.

Då flera tvister/mål räknas som en tvist gäller det prisbasbelopp som var aktuellt då första tvisten uppkom.

Om du delges misstanke för flera brott och åtal för dessa brott väcks samtidigt gäller försäkringen med ett försäkringsbelopp.

C.6 Krishjälp

C.6.1 OMFATTNING

Krishjälp ingår för fordon som är minst halvförsäkrat.

C.6.2 VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

De försäkrade är

- försäkringstagaren
- försäkringstagarens anställda
- fordonets förare
- maka/make till försäkrad enligt ovan

C.6.2.1 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

- a) behandlingsskostnad till följd av ersättningsbar skada enligt detta villkor. Med behandlingsskostnad menas kostnad (arvode) för samtalsterapi (psykologkonsultation). Ersättning lämnas med maximalt 10 behandlingstillfällen. Tiden under vilken behandlingen ges är begränsad till 12 månader efter inträffad skada. Behandlingshjälpen ska ske i samråd med Trygg-Hansa.
- b) skäliga resekostnader i Sverige beräknade enligt bestämmelser i Lagen om allmän försäkring.
- c) juridisk rådgivning per telefon efter inträffat rån eller uppsåtligt fysiskt våld. Ersättning lämnas för 1 timmes rådgivning av Trygg-Hansa anvisad jurist och är avsedd att klargöra de praktiska frågor som kan finnas avseende polisanmälan, rätt till skadestånd och rättegångsförfarande.

C.6.3 GILTIGHETSOMRÅDE

Försäkringen gäller inom det så kallade gröna kort-området. Behandlingen skall dock alltid ske i Sverige.

C.6.4 UNDANTAG

Försäkringen gäller inte för behandlingsskostnad som

- a) uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd.
- b) uppstått då den försäkrade utan skälig anledning utsatt sig för risken att skadas.

C.6.5 SJÄLVRISK

Försäkringen gäller utan självrisk.

C.7 Rånförsäkring

C.7.1 OMFATTNING

Försäkringen gäller för rån eller uppsåtligt fysiskt våld under körpasset.

Ersättning lämnas för

- a) förlust av pengar och värdehandlingar som tillhör åkeriet/företaget.
- b) förarens kläder och glasögon, som skadas vid rån eller överfall.

Inträffad skada skall polisanmälas.

C.7.3 UNDANTAG

Försäkringen gäller inte om

- a) den som utsatts för rånet eller överfallet medverkat till, eller främjat, detta.
- b) ersättning till någon del kan utgå från annan försäkring.

C.7.4 FÖRSÄKRINGSBELOPP

Försäkringsbeloppet är högst 1 prisbasbelopp vid varje skada.

C.7.5 SJÄLVRISK

Försäkringen gäller utan självrisk.

C.8 Djurkollision – självriskreducering

C.8.1 OMFATTNING

Försäkringen gäller för skada på fordonet som uppkommit genom kollision med djur som plötsligt och oförutsett kommit ut på körbanan. Skadan skall vara ersättningsbar enligt vagnskadeförsäkringen. Ersättning lämnas även om vagnskadeförsäkring saknas.

C.8.2 ÅTGÄRD

Vid skada på älg, ren, rådjur, hjort, vildsvin, björn, varg, järv, lo, utter, örn och muflon får måste du göra anmälan till polisen. För tamdjur gäller att du måste göra en anmälan till ägaren. Kan denne inte anträffas ska du göra anmälan till polisen.

C.8.3 FÖRSÄKRINGSBELOPP

Ersättning betalas med högst 10 % av prisbasbeloppet.

C.9 Egendomsförsäkring för företag

C.9.1 OMFATTNING

Försäkringen gäller för egendom som försäkringstagaren äger, disponerar enligt hyreskontrakt eller lånar.

C.9.2 FÖRSÄKRAD EGENDOM

Försäkringen gäller plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av försäkrad egendom bestående av:

- kontorsinventarier och ledningar som inte är att anse som byggnad
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till försäkrat fordon
- verktyg och redskap
- utrustning för kontor och lagerlokal
- ritningar, arkivalier och datainformation

C.9.3 VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller inom Norden i/inom försäkringstagarens ordinarie kontor eller garage för försäkrat fordon.

C.9.4 UNDANTAG

Försäkringen gäller inte för skada som består i

- gradvis förändring eller annan långtidspåverkan
- förslitning, utmattning, förbrukning, svinn, diffusion eller fortgående sprickbildning
- erosion, kavitation, korrosion
- förlust av egendom som glömts, förlagts eller tappats bort
- olovligt brukande, förskingring, olovligt förfogande eller bedrägeri
- att information på datamedia, blir obrukbar eller förlorats till följd av tillverkningsfel eller brist hos datamedia, felhantering, felprogrammering eller liknande

Försäkringen gäller inte om ersättning till någon del kan utgå från annan objektsförsäkring eller garanti.

C.9.5 FÖRSÄKRINGSBELOPP

Försäkringsbeloppet är högst 1 prisbasbelopp per företag vid varje skadetillfälle.

C.9.6 ALLMÄNNA SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

1. Egendomen ska tas om hand på ett efter omständigheterna tillfredställande sätt så att den inte stjäls, går förlorad eller skadas. Hur högt kraven ställs beror bland annat på egendomens art och värde. Om säkerhetsföreskrifterna åsidosätts kan ersättningen sättas ned.
2. Vidare gäller som säkerhetsföreskrift att bestämmelser i lag, annan författning eller föreskrift meddelad av myndighet som är till för att förhindra eller begränsa skada skall följas.
3. Lämnade anvisningar från tillverkare, leverantör eller installatör skall följas.

C.9.6.1 Säkerhetsföreskrifter för stöld

C.9.6.1.1 Försäkringstagarens ordinarie kontor och depå

Dörrar

Ytterdörrar skall låsas.

Fönster

Fönster ska stängas och reglas.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs

Ersättningen minskas, normalt med 25 %. Regler om nedsättning av ersättningen finns i

G.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter.

C.9.7 SJÄLVRISK

Självrisk är 20 % av prisbasbeloppet om inte annat anges i försäkringsbrevet.

C.9.8 RÖJNINGSKOSTNAD

I samband med skada som omfattas av Egendomsförsäkring för företag lämnas även ersättning för röjningskostnad (rivning, röjning, sanering, borttransport, destruktion samt deponering). Ersättning lämnas endast för röjningskostnad avseende försäkrad egendom och endast för kostnad som uppkommer inom 12 månader från skadetillfället.

Röjningskostnad som understiger självrisk enligt C.9.7 ersätts inte.

C.9.9 FÖRSÄKRINGSBELOPP

Trygg-Hansas åtagande att betala röjningskostnader är, vid varje skada begränsat till 1/2 prisbasbelopp.

C.10 Bärgningsförsäkring

C.10.1 FÖRSÄKRINGEN OMFATTAR

Försäkringen gäller för bärgning till närmaste lämpliga verkstad på grund av driftstopp som inträffat under färd, eller i anslutning till färd, med fordonet.

C.10.1.1 Försäkringen ersätter

Ersättning lämnas för skälig bärgningskostnad till närmaste verkstad som kan reparera fordonet eller till depå om kostnaden inte är högre.

Vid skada inom Sverige skall Trygg-Hansa Bärgning kontaktas, tel 0771-111 510. Om så inte sker begränsas Trygg-Hansas ersättningsskyldighet till vad det skulle ha kostat om Trygg-Hansa Bärgning hade anlitats. Vid skada utanför Sverige skall Trygg-Hansa kontaktas innan bärgning påbörjas.

C.10.2 UNDANTAG

Försäkringen gäller inte

- a) om händelsen inträffat vid driftstopp på grund av brist på drivmedel
- b) om ersättning till någon del kan utgå genom annan objektsförsäkring, garanti eller räddningsabonnemang.
- c) merkostnader för transporterat gods.

C.10.3 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

1. Fabrikantens anvisningar för skötsel, underhåll, service och dylikt skall följas.
2. Fordonet får inte användas under förhållanden som innebär onormal påfrestning för fordonet.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs

Ersättningen minskas, normalt med 25 %. Regler om nedsättning av ersättningen finns i G.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter.

C.10.4 SJÄLVRISK

Självrisken framgår av försäkringsbrevet.

C.II Vagnskadeförsäkring

C.II.1 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER VID SKADA

- genom trafikolycka eller annan yttre olyckshändelse
- som uppstått under transport på annat transportmedel.

C.II.2 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE FÖR SKADA

- a) på fordonsdel med konstruktions-, fabrikations- eller materialfel, om skadan orsakats av felet.
- b) som består i slitage eller kan hänföras till bristfälligt underhåll.
- c) som orsakats genom rost, frätning, köld, väta eller fukt. Skada som uppstått som en direkt och omedelbar följd av händelse som anges i C.II.1 betalas dock.
- d) som är ersättningsbar genom C.2.1 brandförsäkring eller C.4.1 stödförsäkring.

C.II.3 SÄKERHETSFÖRESKRIFT

- Fordonets maximilast får inte överskridas.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs

Ersättningen minskas, normalt med 25 %. Regler om nedsättning av ersättningen finns i G.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter.

C.II.4 SJÄLVRISK

Självriskan framgår av försäkringsbrevet.

Ungdomssjälvrisk

Utöver den ordinarie självriskan gäller vagnskadeförsäkringens med en extra självrisk av 5 % av prisbasbeloppet om föraren var under 24 år när skadan inträffade. Vid samtidigt utbetald trafikskada behövs endast en ungdomssjälvrisk betalas. Ungdomssjälvrisk vid trafikskada, se B.3.3.

D. TILLÄGGSFÖRSÄKRING

D.1 Rättsskyddsförsäkring avseende verksamheten

D.1.1 FÖRSÄKRADE PERSONER OCH FÖRSÄKRADVERKSAMHET

Försäkringen gäller för tvist i den försäkrade verksamheten enligt D.2.1. Rättsskyddsförsäkring avseende verksamheten gäller inte för försäkrad såsom ägare eller brukare av fastighet vid tvist som har direkt samband med sådan försäkrad verksamhet.

D.1.2 NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Huvudregel

Försäkringen gäller för tvist som uppkommer under den tid försäkringen är i kraft, om försäkringstagaren haft rättsskyddsförsäkring som varit gällande i Trygg-Hansa under en sammanhängande tid av minst två år.

Om försäkringen inte funnits i Trygg-Hansa under två år får motsvarande försäkring, med samma omfattning, i annat bolag tillgodoräknas, under förutsättning att inget uppehåll i försäkringsskyddet förekommit.

Om försäkringen inte varit gällande i två år

Om försäkring i Trygg-Hansa är gällande, men varit i kraft kortare tid än två år när tvisten uppkommer, lämnas rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för framställt anspråk inträffat under den tid försäkringen varit i kraft, med samma omfattning i Trygg-Hansa eller annat bolag, under förutsättning att inget uppehåll i försäkringsskyddet förekommit.

Om försäkringen upphört

Om försäkringen upphört när tvisten uppkommer, på grund av att försäkrad rörelse som drivits som handelsbolag eller under enskild firma avvecklats, kan rättsskydd lämnas genom denna försäkring, om den varit i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år.

D.1.3 GILTIGHETSOMRÅDE

Försäkringen gäller för tvist som skall prövas av domstol eller skiljenämnd inom Norden, om ej annat anges i försäkringsbrevet.

D.1.4 Försäkringsbelopp

Trygg-Hansas åtagande att betala ersättning är vid varje tvist begränsat till 5 prisbasbelopp, om ej annat framgår av försäkringsbrevet.

För samtliga tvister som uppkommer under ett försäkringsår lämnas ersättning med högst 30 prisbasbelopp.

Om flera tvister uppkommer skall dessa räknas som en tvist

- om de enligt 14 kapitlet rättegångsbalken handläggs eller skulle kunna handläggas gemensamt i en rättegång vid domstol, även om de handläggs som olika mål vid ett eller flera tillfällen
- om yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter – även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund.

En tvist anses föreligga om två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist.

D.1.5 SJÄLVRISK

Självrisken är 20 % av kostnaden dock lägst 5 % av prisbasbeloppet.

D.1.6 FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING

Tvist

Med tvist förstås att ett framställt krav helt eller delvis avisats. Med avisats menas att part aktivt tillbakavisat kravet.

D.1.7 VILKA TVISTER FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller för tvist som skall prövas som tvistemål av tingsrätt, dock inte tvist som vid rättslig prövning skall handläggas enligt 1 kapitlet 3d§ första stycket rättegångsbalken (småmål) och som efter prövning där kan prövas av hovrätt och Högsta domstolen.

Försäkringen gäller även vid tvist som handläggs enligt lag (2002:599) om grupprättegång där den försäkrade är svarande.

Försäkringen gäller även för tvist rörande varumärkesrätt, upphovsrätt eller mönsterrätt. Se dock undantag för immaterialrättsliga tvister under D.1.8 i detta villkor.

Försäkringen gäller även för tvist angående skadestånd som prövas inom ramen för brottmål, där den försäkrade är målsägande.

Försäkringen gäller även för tvist som kan prövas som tvistemål av Mark- och Miljödomstolen, enligt 21 kap. 1 §, punkt 6 Miljöbalken, Statens VA-nämnd eller högre instans samt för hyresmål som handläggs av Svea hovrätt.

Försäkringen gäller också i ovan nämnda mål om de återupptas efter beslut om resning, domvilla eller återställande av försutten tid.

Anmärkning: Försäkringen gäller således inte för brottmål eller för ärenden som handläggs av allmän domstol enligt lagen om domstolsärenden och inte heller för mål eller ärenden

som handläggs av administrativa myndigheter, specialdomstolar eller allmänna förvaltningsdomstolar, till exempel hyresnämnd, fastighetsbildningsmyndighet, länsstyrelse, Förvaltningsrätten, Kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen.

Är tvisten sådan att den först kan eller skall handläggas eller prövas i annan ordning eller i annan instans (till exempel av skiftesman, i arrende- eller hyresnämnd, kronofogdemyndigheten, konkurrensverket eller skiljenämnd enligt aktiebolagslagen eller inom besiktningsförfarande enligt entreprenadrättsliga regler) ersätts endast kostnader som uppkommit efter sådan handläggning eller prövning. Kostnad för bevisning som tagits fram vid sådan handläggning eller prövning och kan användas vid ett fortsatt förfarande ersätts inte av försäkringen.

Skiljeförfarande

Försäkringen gäller för skiljeförfarandet i sådan tvist som kan prövas av ovan angivna domstolar och omfattar både försäkrads egna ombudskostnader och sådana som försäkrad förpliktats utge – med undantag för ersättning till skiljemännen.

Tvist i skattemål

Försäkringen omfattar, i försäkrads skattemål, nödvändiga och skäliga kostnader som uppstått för anhängiggörande av sådant mål och utförande av talan i allmän förvaltningsdomstol (Förvaltningsrätten, Kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen).

Försäkringen gäller däremot inte för kostnader som uppkommit före skatteverkets slutliga beslut, även om dessa kostnader avser bevisning som kan användas vid senare prövning av taxeringsbeslutet i skattemål.

Anmärkning: Med skattemål avses endast mål om skatter eller avgifter enligt följande lagar:

- Avgifter enligt socialavgiftslagen
- Inkomstskatt enligt inkomstskattelagen
- Mervärdesskatt enligt mervärdesskattelagen
- Skatt enligt lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster
- Löneavgift enligt lagen om allmän löneavgift
- Skatt enligt lagen om särskild löneskatt på pensionskostnader

Och som gäller taxering eller skattebetalning i försäkringstagarens försäkrade verksamhet som kan överprövas i Förvaltningsdomstolen, Kammarätten och Högsta förvaltningsdomstolen efter Skatteverkets slutliga beslut..

D.1.8 VILKA TVISTER FÖRSÄKRINGEN INTE GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller inte för tvist

- som vid rättslig prövning skall handläggas enligt 1 kapitlet § 3d första stycket rättegångsbalken, så kallade småmål. Med småmål menas tvister där värdet av vad som yrkas uppenbart inte överstiger ett halvt prisbasbelopp. Detta undantag skall dock inte tillämpas på tvist på grund av försäkringsavtal med Trygg-Hansa.
- som gäller försäkrads borgensåtagande eller liknande åtagande. Begränsningen gäller även regressrätt med anledning av infriat borgensansvar.
- som rör förhållandet mellan arbetsgivare och nuvarande eller förutvarande arbetstagare.
- som gäller fordran eller annat anspråk, som överlåtits på försäkrad om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan tvisten uppkom.
- som gäller skadestånd eller annat anspråk mot försäkrad i anledning av gärning som kräver uppsåt för straffbarhet efter det att försäkrad, i inledd förundersökning, delgivits misstanke om brott eller åtal väckts för denna gärning.
- som prövas av Mark- och Miljödomstolen och i vilken den försäkrade i domstolen eller i föregående administrativ prövning är att bedöma som sökande part.
- som rör sådan, av den försäkrade, planerad eller bedriven verksamhet som enligt föreskrifter i miljöbalken (1998:808) avser miljöfarlig verksamhet.
- som gäller skadeståndsanspråk mot försäkrad om trafik- eller ansvarsförsäkring täcker eller skulle kunna täcka sådan skadeståndsrisk, oavsett om försäkring finns eller inte.
- som kan eller skulle ha kunnat omfattas av rättsskydds-försäkring avseende motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, luftfartyg, båt eller annan vattenfarkost, skepp eller vattenskoter, oavsett om försäkring finns eller inte.
- där försäkrad är försatt i konkurs och tvisten avser vad som ingår i konkursboet, separationsrätt i konkursen, återvinning i konkursen eller tvistiga bevakningar i konkursen.
- där försäkrad är i likvidation eller part i ackordsförfarande utan konkurs oberoende av om fordringar i förfarandet är tvistiga.
- där försäkrad är käreande eller gruppmedlem i tvist som handläggs enligt lag (2002:599) om grupprättegång.
- som avser tvist mellan försäkrad och dennes konkursbo.
- som avser rättsförhållanden som har sin grund i eller anknytning till företagshemligheter, firmarätt, patent, växtförädlarrätt, eller annan know-how som skyddas enligt lag eller annan immaterialrätt och som inte omfattas av D.1.7 stycke 3.

- om försäkrad inte har befogat intresse av att få sin sak behandlad.
- som avser ärenden vid domstol oberoende av om de registreras som tvistemål eller ärenden enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden eller enligt Konkurslagen.
- mellan de försäkrade, om inte detta särskilt framgår av försäkringsbrevet.

Skattemål

Försäkringen gäller inte för skattemål

- där tvistebeloppet understiger ett halvt basbelopp.
- som avser köp eller försäljning av aktier eller andra finansiella instrument.
- som rör förhandsbesked.
- som rör skönstaxering.
- som rör skattetillägg.
- som avser prövning om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter enligt skatteförfarandelagen (2011:1244).
- som rör efterbeskattning beroende på att den försäkrade lämnat oriktiga uppgifter; såvida inte den försäkrade efter prövning i förvaltningsdomstol, kan visa att lämnade uppgifter är korrekta.
- skattemål i övrigt som avser förhållanden som kan medföra ansvar för skattebrott, antingen åtal väckts eller ej.

D.1.9 VILKA KOSTNADER FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Trygg-Hansa åtar sig i tvist som omfattas av försäkringen att betala försäkrads nödvändiga och skäligen ombuds- och rättegångskostnader som försäkrad inte kan få betalda av motpart eller annan.

Trygg-Hansa betalar inte sådana kostnader, om försäkrad i eller utom rättegång, avstår från sina möjligheter att få ersättning av motparten.

Försäkringen omfattar

- nödvändiga kostnader för bevisning och utredning som anskaffats före rättegång och efter det att tvist uppstått, förutsatt att utredningen beställts av försäkrads ombud.
- rättegångskostnader som försäkrad vid förlikning åtagit sig att betala till motpart, under förutsättning att försäkrad gör uppenbart att domstolen, på grund av nya omständigheter som framkommit under rättegången, efter prövning skulle ha ålagt försäkrad att betala rättegångskostnader med högre belopp än det som försäkrad vid förlikning åtagit sig.

- rättegångskostnader som försäkrad efter återkallelse av talan dömts att betala till motpart, under förutsättning att försäkrad gör uppenbart att domstolen, på grund av nya omständigheter som framkommit under rättegången, efter prövning skulle ha ålagt försäkrad att betala rättegångskostnader med högre belopp än det som försäkrad dömts till i och med återkallelsen.
- kostnad för medlare som blivit utsedd av tingsätt eller hovrätt.
- kostnad för bevisning i rättegång eller skiljemannaförfarande (se dock punkt D.1.7).
- expeditionskostnader i domstol.
- rättegångskostnader som försäkrad ålagts att betala till motpart eller staten efter domstols eller skiljemäns prövning av tvisten.

Kostnadsberäkning

Av ombudets kostnadsräkning skall framgå vilka åtgärder ombudet har vidtagit samt tidsåtgången för dessa åtgärder, med motivering för uppkomna sakkunnigkostnader. Med kostnadsräkningen skall lämnas upplysning om resultatet i tvisten samt bifogas dom eller förlikningsavtal.

D.1.10 VILKA KOSTNADER FÖRSÄKRINGEN INTE ERSÄTTER

Försäkringen gäller inte i den mån ersättning har lämnats eller skulle ha kunnat lämnas genom annan försäkring eller på annat sätt.

Om skadestånd till försäkrad även kan antas innefatta kompensation för ombudskostnader lämnas inte ersättning för dessa genom försäkringen.

Försäkringen gäller inte för

- ombudskostnader som uppkommer innan tvist uppstått.
- kostnader som har betalats eller skulle ha kunnat betalas av allmänna medel.
- kostnader som avser försäkrads eller anställds eget arbete, förlorad inkomst, resor eller uppehälle.
- verkställighet av dom, beslut eller avtal.
- ersättning till skiljemän.

Grundas tvistigt anspråk, som i och för sig kan godkännas enligt rättsskyddsförsäkringen, på gärning som påstås utgöra brott och utreds av myndighet, ersätter försäkringen inte kostnader för bevisning som tagits fram till styrkande av att gärningen utgör brott eller medför avgiftssanktion.

Försäkringen ersätter inte, om inte försäkringen gäller för tvist som handläggs utom Norden,

- sakkunnigutredning om innehållet i utomnordisk rätt eller utredningskostnad utom Norden.
- ombuds resor utom Norden.
- kostnader som uppkommer vid handläggning utom Norden.

Försäkringen omfattar inte heller merkostnader som uppstår genom att försäkrad

- anlitar ombud utanför den ort där verksamheten bedrivs eller den ort där saken ska prövas
- anlitar flera ombud eller byter ombud
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller förfarit försumligt.

Mervärdesskatt

Mervärdesskatt som skall betalas av den försäkrade utgör ingen kostnad som omfattas av försäkringen, till den del den försäkrade har möjlighet till avdrag för beloppet eller kan återvinna beloppet enligt gällande skatteregler.

D.1.11 OMBUD

För att försäkringen ska gälla krävs att försäkrad eller konkursförvaltare, genom utställande av rättegångsfullmakt, anlitar lämpligt ombud att företräda dig i förhandlingar och rättegång.

Ombudet kan vara advokat eller jurist anställd hos advokat. Försäkrad eller konkursförvaltare kan även anlita annat lämpligt ombud. Sådan lämplighetsprövning kan göras av Svensk Försäkrings nämnder för prövning av ombuds lämplighet.

Vid oenighet om arvode och kostnader för advokat och jurist anställd hos advokat, kan prövning göras hos Ombudskostnadsnämnden. Vid oenighet om arvode och kostnader för övriga ombud, kan prövning göras hos Svensk Försäkrings nämnder för rättsskyddsfrågor.

D.1.12 PRESKRIPTION

Se G.6 Preskription av rätt till ersättning.

D.2 Ansvarsförsäkring för verksamheten

D.2.1 FÖRSÄKRADE PERSONER OCH FÖRSÄKRADVERKSAMHET

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare (de försäkrade) för skada orsakad i tjänsten.

D.2.1.1 Försäkrad verksamhet för Budbil

Försäkringen gäller för yrkesmässig budbils- och åkeriverksamhet.

För att full försäkring skall föreligga måste samtliga försäkringstagaren tillhöriga yrkesmässiga fordon som används i verksamheten ha ansvarsförsäkring i Trygg-Hansa. I annat fall är Trygg-Hansas ansvar begränsat till vad som svarar mot förhållandet mellan ansvarspremien för antalet försäkrade och ansvarspremien för det totala antalet yrkesmässiga fordon som ingår i verksamheten.

D.2.1.2 Verksamhet som inte är försäkrad

Försäkringen gäller inte för

- verksamhet där försäljning av varor sker kontinuerligt.
- skada på egendom som försäkringstagaren eller annan för hans räkning hyr, leasar, lånar, nyttjar, eller på grund av särskilt åtagande därom förvara.

D.2.2 NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för ersättningsbar skada som inträffar under den tid som försäkringen är i kraft, vilken anges i försäkringsbrevet. Försäkringen gäller även vid serieskada under förutsättning att den första skadan i serien inträffat under den tid som försäkringen är i kraft, vilken anges i försäkringsbrevet.

D.2.3 GILTIGHETSOMRÅDE

Försäkringen gäller i hela världen utom USA och Kanada.

Vid försäljnings- och inköpsresor samt vid deltagande i konferenser och mässor gäller dock försäkringen för skada som inträffar i hela världen.

D.2.4 FÖRSÄKRINGSBELOPP

Trygg-Hansas åtagande att betala skadestånd, utrednings-*, förhandlings-*, rättegångs-, skiljemanna- och räddningskostnader är vid varje skada begränsat till 10 Mkr. För samtliga skador som inträffar under ett försäkringsår begränsas åtagandet till 20 Mkr, se dock D.2.4.1 och D.2.4.2, D.2.4.3.

Vid serieskada anses samtliga skador i serien inträffade vid tidpunkt då den första skadan i serien inträffade, under förutsättning att försäkringen var i kraft, då den första skadan i serien inträffade. Ersättningen för samtliga skador vid serieskada är begränsad till det försäkringsbelopp som gäller för den första skadan.

*Här avses enbart utrednings- och förhandlingskostnader för arbete som utförs av andra än Trygg-Hansas personal.

D.2.4.1 Ansvar enligt personuppgiftslagen

Vid ekonomisk och ideell skadeståndsskyldighet för personuppgiftsansvarig begränsas ersättningen till 2 Mkr per skada och försäkringsår.

D.2.4.2 Avfallshantering

Vid skada genom återvinning, sortering, mottagning, omlastning, mellanlagring, deponering, upplagging, destruktion, förbränning eller annan behandling av avfall är ersättningen begränsad till 5 Mkr per skada och år.

D.2.4.3 Ren förmögenhetsskada

För ren förmögenhetsskada lämnas ersättning med högst 1 Mkr per skada och högst 2 Mkr för samtliga skador som inträffar under ett försäkringsår.

D.2.5 SJÄLVRISK

Självriskan är 10 % av prisbasbeloppet om inte annat anges i försäkringsbrevet.

D.2.5.1 Särskilda självrisker

D.2.5.1.1 Ren förmögenhetsskada

Med ändring av D.2.5 är självriskan 1 prisbasbelopp vid varje skada när ersättning lämnas för ren förmögenhetsskada.

D.2.5.1.2 Serieskada

Vid skador som inträffar till följd av ett och samma fel har den försäkrade att svara endast för en självrisk som gäller vid den tidpunkt då första skadan inträffar och försäkringen är i kraft.

D.2.6 FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING

Försäkringen omfattar försäkrads skadeståndsskyldighet för person- och sakskada enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler och enligt allmänna leverensbestämmelser utgivna av branschorganisationen inom den försäkrades verksamhetsområde, förutsatt att dessa avtalats.

Försäkringen omfattar inte åtagande härutöver.

Om denna försäkring inte omfattar en sak- eller personskada omfattar försäkringen inte heller förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

Utöver person- och sakskada enligt första stycket omfattar försäkringen även:

- skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada och kränkning av den personliga integriteten som den försäkrade i egenskap av personuppgiftsansvarig kan åläggas enligt 48 § personuppgiftslagen (SFS 1998:204)
- försäkrads skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken (SFS 1998:808).

Försäkringen omfattar kostnader för skäliga räddningsåtgärder för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan omfattas av försäkringen under förutsättning att det inte skäligen hade kunnat begäras att den försäkrade tidigare skulle ha vidtagit åtgärder för att kunna förhindra skadan.

D.2.7 TRYGG-HANSASÅTAGANDE

Framställs mot försäkrad krav på skadestånd som kan omfattas av försäkringen och som överstiger tillämplig självrisk åtar sig Trygg-Hansa gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad åsamkats eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd som överstiger självrisken och som den försäkrade är skyldig utge.

D.2.8 UNDANTAG

D.2.8.1 Uppsåt, grov vårdslöshet med mera

Försäkringen gäller inte för skada som till någon del orsakats med uppsåt, grov vårdslöshet av försäkringstagarens företagsledning eller arbetsledning. Försäkringen gäller inte heller för skada som uppkommer under sådana omständigheter att det för försäkringstagarens företagsledning eller arbetsledning borde ha stått klart att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa och som de skäligen hade kunnat förhindra. Vid markarbete gäller försäkringen inte för sådan skada som på förhand kan beräknas komma att inträffa med den tillämpade sprängningsmetoden. Med markarbete avses allt sprängningsarbete samt i övrigt arbete i mark eller grund, såsom schaktning, pålning, packning eller spontning.

D.2.8.2 Produktsäkerhet

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av fel eller brist i levererad produkt, felaktig eller bristfällig information om produkten eller felaktig åtgärd beträffande produkten, om företagsledning eller arbetsledning

- kände till felet eller bristen vid leveransen eller när produkten därefter åtgärdades eller
- skulle ha upptäckt felet eller bristen om undersökningar, provningar eller analyser utförts enligt de normer och principer som allmänt tillämpas inom branschen eller
- åsidosatt lag eller myndighets föreskrift rörande produktsäkerhet.

Med levererad produkt avses lös egendom som försäkrad eller annan för försäkrads räkning satt i omlopp.

D.2.8.3 Ansvar för byggherre och entreprenör

Försäkringen gäller inte för sakskada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre eller entreprenör enligt miljöbalken eller andra grannelagsrättsliga regler eller motsvarande kontraktsrättsliga bestämmelser vid byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten.

Med byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Utän inskränkning av D.2.8.6 (Miljöskada) tillämpas dock inte undantaget vid skada som den försäkrade är skadeståndsskyldig för i egenskap av byggherre i samband med reparationseller underhållsarbeten.

D.2.8.4 Fastighetsansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av ägare av fastighet eller innehavare av tomträtt.

D.2.8.5 Atomskada eller atomolycka

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

För tillämpning av detta undantag ska atomskada och atomolycka definieras i enlighet med de bestämmelser i atomansvarighetslagen (SFS 1968:45) eller motsvarande utländsk lagstiftning.

Om motsvarande utländsk lagstiftning saknas, ska atomansvarighetslagens definition tillämpas.

D.2.8.6 Miljöskada

Försäkringen gäller inte för skada genom

- förorening av eller annan inverkan på vattendrag, sjöar eller andra vattenområden, grundvatten, luft samt mark, byggnad, anläggning eller anordning
- ändring av grundvattennivån
- buller, skakning, värme, lukt, ljus
- fukt eller kondens
- annan liknande störning

Undantaget avser inte skada som beror på

- att fel – dock ej fel i planering eller konstruktion eller val av arbetsmetod – tillfälligt begås vid användning, service eller underhåll av byggnad, anläggning eller anordning
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommer på byggnad, anläggning eller anordning
- skada som orsakats av produkt som den försäkrade levererat allt under förutsättning att lag, författning eller myndighets föreskrift inte medvetet åsidosatts.

D.2.8.7 Nederbördsskada

Försäkringen gäller inte för skada på grund av översvämning som helt eller till någon del orsakats av nederbörd eller snösmältning såvida inte skadan beror på

- att fel tillfälligt begåtts
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

D.2.8.8 Ansvar enligt Trafikskadelagen med mera

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade - eller någon för vilken han svarar – är ansvarig för i egenskap av ägare, brukare eller förare av

- motordrivet fordon till den del skadan omfattas av trafikskadelagen eller hade omfattats av trafikförsäkring, om sådan hade tecknats med sedvanliga försäkringsbelopp och villkor som tillhandahålls i det land där skadan inträffat eller i det land där fordonet är registrerat. För skada som inträffar med tillfälligt hyrt motordrivet fordon, det vill säga fordon som vare sig ägs eller leasas av den försäkrade, gäller försäkringen dock till den del skadan inte kan betalas av trafikförsäkring eller annan försäkring.
- motordrivet fordon när det används för tävling, träning, övningskörning, uppvisning eller liknande ändamål inom inhägnat tävlingsområde.
- skepp och båtar såvitt gäller sakskada till följd av kollision med fasta eller flytande föremål, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk eller bogserade föremål.
- skepp och båtar vid skada på passagerare eller last som befordras

Flygansvar

Försäkringen gäller heller inte för skada orsakad av

- luftfartyg, flygplansprodukter, svävare eller hydrokopter
- flygledning, vilket inbegriper flygledares handling eller underlåtenhet samt system, utrustning eller annan produkt som används för flygledning
- lufttrafik, vilket inbegriper men inte är begränsat till på och av flygplats bedrivna verksamhet, vars ändamål är att betjäna lufttrafik
- produkt avsedd för stadigvarande bruk i luftfartyg.
- annan produkt samt tjänst som används respektive tillhandahålls vid luftfartygs start och landning.

D.2.8.9 Skada på egendom som hyrs, transporteras med mera

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning

- hyr, leasar, lånar eller nyttjar
- på grund av särskilt åtagande därom, transporterar, lyfter eller förvarar.
- uppför eller nedmonterar, såvitt gäller byggnader eller broar.

Vid skada på lokal som försäkringstagaren hyr för sin verksamhet, under en sammanhängande tid av minst 60 dagar, tillämpas inte undantaget vid skadehändelse som normalt ersätts genom brand- och vattenskadeförsäkring.

D.2.8.10 Låsbyte i samband med förlust av nycklar, nyckelkort, kod eller liknande,

Försäkringsskydd lämnas för skäligen kostnad att ändra, eller om så erfordras, att byta ut lås eller liknande i fastighet inom Sverige vid skada till följd av förekomna nycklar, nyckelkort, kod eller liknande. Detta gäller under förutsättning att den försäkrade enligt gällande rätt är skyldig att svara för sådan kostnad.

Polisanmälan skall ske och kopia skall på begäran insändas till Trygg-Hansa. Försäkringsskydd lämnas dock inte om nycklar, nyckelkort, kod eller liknande varit märkta med namn och/eller adress, lämnas kvar i dörr eller om nycklar, nyckelkort, kod eller liknande stulits ur fordon.

Ersättningen är begränsad till sammanlagt 2 prisbasbelopp per skadetillfälle, oavsett antalet fastigheter som berörs av förlusten..

D.2.8.11 Egen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på försäkrads egen egendom.

D.2.8.12 Krav mellan försäkrade

Skada som de försäkrade orsakar varandra ersätts inte.

D.2.8.13 Skada på levererad egendom

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning åtagit sig att uppföra, sälja eller leverera oavsett när skadan inträffar. Försäkringen gäller inte heller för kostnad för hantering eller åtgärd som den försäkrade nedlagt på den levererade egendomen.

Undantaget avser inte skada på tidigare levererad egendom om skadan inträffar till följd av att den försäkrade

- fullgör avtal som inte har samband med det ursprungliga leveransavtalet
- utför underhålls- eller servicearbete efter garantitidens utgång.

D.2.8.14 Arbetsskador

Försäkringen gäller inte för arbetsskada som kan ersättas genom arbetsskadeförsäkring, social försäkring, annan gällande försäkring eller ersättningsform. Undantaget tillämpas dock inte i den mån lagenlig regressrätt föreligger mot försäkrad.

D.2.8.15 Utebliven effekt

Försäkringen gäller inte för skada genom att levererad kemisk produkt inte förhindrat, avbrutit, främjat eller i övrigt påverkat sådant beräkneligt händelseförlopp eller sådan

beräknelig utveckling eller sjukdom som pågår eller skulle ha uppkommit om produkten inte använts.

D.2.8.16 Utfästelse och garanti

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet som grundas på garanti eller utfästelse om skadeståndsskyldighet inte hade förelegat utan garantin eller utfästelsen. Försäkringen gäller dock för ansvar som den försäkrade åtar sig enligt allmänna leverensbestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.

D.2.8.17 Ingrepps- och utbyteskostnader

Om egendom skadas, och skadan inte ersätts av denna försäkring, ersätts inte heller kostnader för åtgärder föranledda av att egendomen måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därvid måste ske i oskadad egendom.

Dock ersätts hälften av kostnaderna för ingrepp i oskadad egendom som är gemensamma för att undersöka, reparera eller byta ut såväl undantagen som ersättningsbar egendom.

Vad som anges i första och andra styckena beträffande ersättning för ingrepp gäller även för demontering, flyttning eller annan åtkomståtgärd.

D.2.8.18 Återtagande, reparation och räddningskostnad för levererad egendom m m

Försäkringen gäller inte för kostnader i samband med reklamation, återtagande, reparation, återställande, utbyte, borttagande eller indragning av levererad egendom.

Försäkringen gäller inte heller för räddningskostnader eller andra kostnader till följd av att levererad egendom befaras förorsaka skada.

D.2.8.19 Rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skada uppkommen till följd av fel eller brist i utredningar, besiktningar, beskrivningar, beräkningar, ritningar, råd eller anvisningar som lämnats i yrkesmässigt rådgivande verksamhet.

D.2.8.20 Böter, viten och straffskadestånd (punitive damages)

Försäkringen gäller inte för böter och viten eller för straffskadestånd eller annan liknande ersättning med karaktär av straffskadestånd.

Försäkringen gäller inte heller för ersättningsanspråk som har sin grund i böter och viten eller straffskadestånd.

D.2.8.21 Asbest med mera

Försäkringen gäller inte för skador som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med asbest, formaldehyd, PCB (Polyklorerade bifenyl), EMF (Elektromagnetiska fält) eller tobak.

D.2.8.22 Krig eller upplopp

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, oavsett krigsförklaring avgetts, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror, eller upplopp, nationalisering, konfiskation, rekvisition eller förstörelse av eller skadegörelse på egendom genomförd av eller på order av någon regering eller nationell eller lokal myndighet.

D.2.8.23 Läkemedel med mera

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av

- diethylstilboesterol (DES)
- kemiska abortframkallande preparat
- läkemedel
- oxychinolin
- preventivmedel
- silikonbaserade implantat
- tobaksprodukter eller
- vacciner

D.2.8.24 HIV/AIDS

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats av HIV eller därav föranledda sjukdomar, till exempel AIDS.

D.2.8.25 Terrorism

Försäkringen gäller inte för person- eller sakskada, som direkt eller indirekt helt eller delvis orsakats av terrorhandling*),

- som innebär spridning eller användning av biologiska, kemiska eller radioaktiva ämnen
- som riktas mot eller drabbar evenemang som samlar eller är avsett att samla fler än 10 000 deltagare
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av vattenverk som försörjer fler än 10 000 abonnenter eller av ägare eller brukare av fördämning som är högre än 7,5 meter
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av ägare eller brukare av Centralstationen i Köpenhamn, Stockholm, Oslo och Helsingfors och för ägare eller brukare av följande flygplatser: Kastrup, Arlanda, Gardemoen, Vantaa och Keflavik.

- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av säkerhetsföretag som utför bemanningsuppdrag

*) med terrorhandling avses handling som innebär användning och/eller bruk av våld eller maktmedel eller hot därom, som begås av individ/er eller grupp av individer; oavsett handlingen begås för räkning av, tillsammans med eller i samröre med någon organisation/er eller regering/ar och vars syfte/n eller skäl är politiska, religiösa, ideologiska och/eller etniska och som syftar till att sätta skräck i befolkning eller grupp av individer eller tvinga regering/ar; myndighet/er eller organisation/er att genomföra eller avstå från att genomföra viss åtgärd eller på annat sätt påverka deras agerande eller beslut.

D.2.8.26 Offshore-anläggning

Försäkringen gäller inte för ägare eller operatör av offshore-anläggning/installation.

D.2.8.27 Kemiska produkter

Försäkringen gäller inte för skada genom kemiska produkter, såvida inte tillverkning av kemiska produkter motsvarar högst 10 % av försäkrads årsomsättning. Undantaget gäller inte om försäkring meddelas på "claims made" villkor.

D.2.8.28 Blodbanker

Försäkringen gäller inte för blodbanker. Undantaget gäller inte för sjukhus, kliniker eller liknande som normalt använder blod i sin verksamhet.

D.2.8.29 Förorening

Försäkringen gäller inte för

- kostnad för efterbehandling av föroreningsskada eller avhjälpande av allvarlig miljöskada eller kostnad för räddningsåtgärd, som försäkrad enligt bestämmelser i miljöbalken 10 kapitlet eller annan lagstiftning som bygger på EU:s miljödirektiv 2004/35/EG åläggs att betala eller vidta eller, som försäkrad haft för att efterbehandla föroreningsskada eller avhjälpa allvarlig miljöskada eller:
- ersättningskrav som framställs mot försäkrad av annan som åsamkats kostnad enligt ovan.

D.2.9 ÅTGÄRDER VID SKADA

D.2.9.1 Anmälan

Då skada befaras eller har inträffat, skall den försäkrade så snart som möjligt underrätta Trygg-Hansa om det inträffade och själv vidta de åtgärder som är nödvändiga för att avvärja eller begränsa skada.

Den försäkrade skall följa de föreskrifter Trygg-Hansa lämnar med anledning av skadan.

Den försäkrade skall medverka vid skadeutredningen.

Underlåtenhet att medverka kan medföra att försäkringsersättningen jämkas eller bortfaller helt. Hänsyn tas till den betydelse underlåtenheten haft för skadebedömningen.

Trygg-Hansa skall alltid beredas tillfälle att utföra besiktning.

D.2.9.2 Bevakning av regressrätt

När ersättningskyldighet åligger eller kan antas komma att åligga tredje man, skall den försäkrade vidta erforderliga åtgärder för bevarande av Trygg-Hansas oinskränkta regressrätt.

Underlåtenhet att bevaka regressrätt kan medföra att försäkringsersättningen jämkas eller bortfaller helt.

D.2.9.3 Skiljedomsförfarande eller rättegång

Föranleder skadan skiljedomsförfarande eller rättegång, åligger det den försäkrade att utan uppskov underrätta Trygg-Hansa om detta. Trygg-Hansa har rätt att utse rättegångsombud.

Sedan dom meddelats skall den omedelbart tillställas Trygg-Hansa.

Trygg-Hansa har rätt att avgöra om domen skall överklagas.

Om den försäkrade inte iakttar vad som sagts, kan domen inte åberopas som grund för fastställande av Trygg-Hansas ersättningskyldighet.

D.3 Avbrottsförsäkring fordon

Avbrottsförsäkring fordon ingår om detta anges på försäkringsbrevet.

D.3.1 OMFATTNING

Ersättning lämnas om fordonet inte kunnat användas på grund av

- a) ersättningsbar brand- eller stöld och inbrott
- b) ersättningsbar vagnskada om vagnskadeförsäkring eller vagnskadegaranti finns.
- c) plötslig oförutsedd skada på antingen motor eller kraftöverföring genom bräckage, skärning eller sprickbildning förutsatt att bilen vid skadetillfället inte körts mer än 250 000 km.

Med motor menar vi motor med innehåll dvs motorblocket, topplock, kolvar, vevaxlar och lager. Med kraftöverföring menar vi växellåda, kardanaxel/drivaxel och differentialen/bakväxel.

- Med bräckage menar vi att något i motorn brutits sönder/gått av, delat sig.
  - Med skärning menar vi att tex en kolv/lager har skurit eller att det blivit ett jack eller repor i kolven/lagret.
  - Med sprickbildning menar vi att det har uppstått/blivit en spricka.
- d) plötslig oförutsedd skada som drabbat fabriksny motor eller kraftöverföring, förutsatt att skadan inträffat inom ett år från dagen för inmontering.

D.3.2 UNDANTAG

Ersättning lämnas inte

- a) om försäkringstagaren får stilleståndsansättning från trafikförsäkring, annan skadeståndsansättning eller ersättning för inkomstförlust på grund av personskada, annat än om avbrottsersättningen är högre. I sådant fall betalas mellanskillnaden.
- b) för avbrottsförsäkring när ditt fordon före skadetillfället var avställt eller hade inträtt eller meddelat körförbud.
- b) på grund av köld, väta eller korrosion/oxidation.

D.3.3 ERSÄTTNINGSFORMER

Ersättning lämnas antingen med visst belopp per dag enligt D.3.3.1 eller för hyrbilskostnader enligt D.3.3.2 Försäkringstagaren har rätt att växla mellan ersättningsformerna under avbrottsperioden.

D.3.3.1 Ersättningsbelopp

Ersättning lämnas med nedanstående belopp per dygn

1. Budbilsföretag med 1–5 fordon
  - 1:a till och med 5:e dygnet 680 kr
  - från och med 6:e dygnet 210 kr
2. Budbilsföretag med fler än 5 fordon
  - 1:a till och med 5:e dygnet 445 kr
  - från och med 6:e dygnet 210 kr

D.3.3.2 Hyrbilskostnader

Ersättning lämnas med 75 % av dygns- och kilometerkostnaden för hyrbil, storleksmässigt likvärdig det försäkrade fordonet och enligt hyrbilsföretagets bilgruppsindelning.

D.3.4 KARENS

Med karenns menas att ersättning inte lämnas under viss tid (karenstid). Denna räknas från och med tidpunkten för skadan, eller från och med tidpunkten då fordonet lämnades in till verkstad för reparation om fordonet har kunnat användas trots skadan.

- Vid ersättningsbar kaskoskada tillämpas 2 dygns karenns.
- Vi skada i motor eller kraftöverföring tillämpas 3 dygns karenns.

Om fordonet, vid stöld av hela fordonet, var utrustat med spårsändare och denna var i funktion vid stöldtillfället gäller försäkringen utan karenns.

D.3.5 ERSÄTTNINGSTID

Ersättning lämnas under skäligen reparationstid dock högst 45 arbetsdagar, karenstiden oräknad. Den försäkrade skall efter förmåga begränsa reparationstidens längd.

Som arbetsdag räknas helgfri måndag till fredag då fordonet inte kunnat användas. Ersättning kan lämnas för lördag, söndag och helgdag om försäkringstagaren styrker att betalt arbete skulle ha utförts med fordonet sådan dag.

Ersättning lämnas inte för dag som förlorats på grund av dröjsmål eller annan underlåtenhet från försäkringstagarens sida.

Sker ej reparation av skadat fordon, lämnas ersättning för beräknad reparationstid, dock högst den tid som kan anses rimlig för anskaffande av likvärdigt fordon (max 45 dagar).

Vid stöld av fordonet gäller

- att ersättning lämnas för den tid fordonet varit borta (högst 45 dagar)
- att ersättning dessutom lämnas för den tid som anses rimlig för att skaffa annat likvärdigt fordon, eller för att reparera återfunnet fordon. Allt ska rymmas inom ersättningstiden 45 dagar.

D.4 Sjukavbrottsförsäkring

Sjukavbrottsförsäkring ingår om detta anges på försäkringsbrevet.

Av försäkringsbrevet framgår vilka personer som omfattas av försäkringen. Sådan person omfattas av försäkringen längst t o m det försäkringsår under vilket denne fyller 65 år.

D.4.1 I VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller för försäkringstagaren.

D.4.2 NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för avbrott som uppstår under ansvarstiden, till följd av den försäkrade personens arbetsoförmåga eller dödsfall samt vid vård av sjukt barn, som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

D.4.2.1 Ansvarstid

Försäkringen gäller under ansvarstiden som vid

- arbetsoförmåga är 9 månader
- dödsfall är 3 månader

Ansvarstiden räknas från den dag arbetsoförmåga uppstår eller dödsfall inträffar.

Vid vård av sjukt barn gäller att ansvarstiden vid varje skadefall räknas från den första dagen som den försäkrade personen får tillfällig föräldrapenning för vård av barn.

Om försäkrad person under ansvarstiden drabbas av flera sjukdomsfall med samma symtom under ansvarstiden räknas dessa som ett skadefall. Ansvarstiden utgör även i sådant fall 9 månader och räknas från den dag arbetsförmågan först inträffade. Om personen har varit symtom- och behandlingsfri i mer än 12 månader i följd och därefter åter drabbas av sjukdomsfall med samma symtom anses däremot ett nytt skadefall ha inträffat. Ny ansvarstid skall då tillämpas.

Vid arbetsförmåga till följd av vård av sjukt barn gäller att er sjukdomsfall med samma symptom räknas som ett skadefall. Om barnet varit helt symptom- och behandlingsfritt i mer än 6 månader, anses däremot ett nytt skadefall ha inträffat. Ny ansvarstid ska då tillämpas.

D.4.3 VAD FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller för;

- genom arbetsförmåga eller dödsfall, uppkommet bortfall av bidrag till rörelsens fasta kostnader
- genom arbetsförmåga eller dödsfall, uppkomna merkostnader för anlitan av vikarie.

D.4.4 KARENS

Karenstiden är 30 dygn under vilken ersättning inte lämnas. Vid arbetsförmåga till följd av vård av sjukt barn räknas karenstiden från den första dag som den försäkrade får tillfällig föräldrapenning.

Vid dödsfall tillämpas ingen karenstid.

Nytt skadefall anses ha inträffat om den försäkrade personen varit symtom- och behandlingsfri mer än 12 månader i följd och åter drabbas av sjukdomsfall med samma symtom. Ny karenstid skall då tillämpas.

D.4.5 FÖRSÄKRADE SKADEHÄNDELSER

Försäkringen gäller för försäkrat fordon genom att försäkrad person drabbas av

- arbetsförmåga som varat mer än 30 dagar i sträck eller dödsfall orsakad av sjukdom, skada eller kroppsfel där symptomen inte visat sig före försäkringens tecknande.

Försäkringen gäller också om den försäkrade, som delvis uppbär sjuk- eller aktivitetsersättning, drabbas av arbetsförmåga eller avlider i annan sjukdom än den ersättningen avser.

D.4.5.1 Undantag

- a) Försäkringen gäller inte för sådan arbetsförmåga som kunde förutses vid försäkringens tecknande.
- b) Försäkringen gäller inte vid arbetsförmåga som uppstår inom två år från försäkringens teckningsdag och som beror på psykiska sjukdomar/besvär, trötthetssyndrom, utbrändhet/stressreaktion, elöverkänslighet, kroniska smärttillstånd, myalgi, fibromyalgi eller tinnitus.

- c) Försäkringen gäller inte vid arbetsoförmåga som försäkrad person orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.
- d) Försäkringen gäller inte om arbetsoförmågan eller dödsfallet beror på utförande eller medverkan till uppsåtlig brottslig handling som enligt svensk lag kan leda till fängelse.
- e) Försäkringen gäller inte vid självmord, eller självmordsförsök, inom tre år från det försäkringen trädde i kraft. Försäkringen gäller dock om den försäkrade personen var i sådant sinnestillstånd som förutsätts för straffrihet enligt 30 kap. 6§ Brottsbalken.
- f) Försäkringen gäller inte vid arbetsoförmåga eller dödsfall som beror på missbruk av alkohol, andra berusningsmedel, läkemedel eller narkotiska preparat.
- g) Försäkringen gäller inte för skada som kan ersättas genom trafikförsäkring eller annan försäkring.
- h) Försäkringen gäller inte vid arbetsoförmåga vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp.
- i) Försäkringen gäller inte vid arbetsoförmåga vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har samband med atomkärnprocess, till exempel kärnklyvning, kärnsamman-smältning eller radioaktivt sönderfall.

D.4.6 ERSÄTTNINGSGREGLER

Försäkringen gäller vid avbrott i verksamheten på grund av försäkrad persons arbetsoförmåga eller dödsfall.

D.4.6.1 Högsta ersättningsbelopp

Av försäkringsbrevet framgår vilket av följande ersättningsalternativ försäkringen gäller med. Varje alternativ motsvarar ett visst ersättningsbelopp per kalenderdag, uttryckt i procent av prisbasbeloppet, enligt nedanstående uppställning.

Ersättningsalternativ	Högsta ersättningsbelopp
Alternativ 1	0,8 % per dag
Alternativ 2	1,0 % per dag
Alternativ 3	1,5 % per dag

Förutsättningen för att full ersättning skall utgå är att fordonet under avbrottsperioden är avställt i Vägtrafikregistret.

Fordon som inte är avställt betraktas som använt i verksamheten. I fall då fordonet inte är avställt skall, vid bestämmande av ersättningsbeloppets storlek, hänsyn tas till förhållandet mellan genomsnittlig omsättning per dag under avbrottsperioden och genomsnittlig omsättning per dag under de tolv senaste månaderna före avbrottet.

Ersättning lämnas dock med högst 90 % av annars utgående ersättningsalternativ/ersättningsbelopp. Om försäkringstagaren kan styrka att fordonet under avbrottsperioden endast använts för privat bruk, skall dock full ersättning lämnas.

D.4.6.2 Merkostnader

Enskild firma

Om den försäkrade och försäkringstagaren är samma person lämnas ersättning med skillnaden mellan vikarie utbetald lön (inklusive lönebikostnader, resor och traktamente) och den försäkrades egen lön enligt uppgift till försäkringskassan, lönebikostnader, resor och traktamente.

Aktiebolag

Ersättning lämnas med skillnaden mellan till vikarie utbetald lön (inklusive lönebikostnader, resor och traktamente) och motsvarande kostnader för den arbetsoförmögne.

Merkostnader för anlitad vikarie skall verifieras och ersättning lämnas med högst det belopp som skulle ha utbetalats enligt D 4.6.1.

D.4.6.3

Rätten till ersättning inträder efter karensens utgång och gäller under ansvarstiden, dock längst till dess att

- arbetsförmågan upphört eller
- ordinarie ersättare anställts som inbringar täckning motsvarande den försäkrades andel av rörelsens fasta kostnader eller
- den försäkrade rörelsen avyttrats eller avvecklats eller
- den försäkrade personens anställning upphört eller
- om fordonet säljs kan ersättning endast betalas för kvarvarande fasta kostnader i rörelsen.

D.4.6.4

Påverkar andra faktorer (till exempel säsongs-, marknads- eller konjunkturmässiga) än arbetsförmågan eller dödsfallet, skadans storlek, reduceras försäkringsersättningen i motsvarande grad. Försäkringstagaren skall vid anfordran visa att sådana andra faktorer inte föreligger.

D.4.6.5

Om försäkrad person är delvis arbetsförmögen och erhåller reducerad ersättning från försäkringskassan reduceras försäkringsersättningen i motsvarande grad.

D.4.6.6

Om det av utredning framgår att försäkringstagaren genom försäkrat ersättningsalternativ enligt försäkringsbrevet skulle bli överkompenserad om skadan reglerades med detta belopp skall ersättningen, oavsett om fordonet varit avställt eller ej, jämkas till motsvarande försäkringstagarens faktiska bortfall av bidrag till rörelsens fasta kostnader.

Som fast kostnad räknas följande

- avtalade löner och lönebikostnader till anställda
- eget uttag i enskild firma och handelsbolag, dock högst med belopp som svarar mot marknadsmässig lön och lönebikostnader och endast i den mån rörelsen i normalfallet skulle kunna bära denna kostnad
- ersättning till medhjälpande make/maka, dock högst med belopp som svarar mot marknadsmässig lön och lönebikostnader och endast i den mån rörelsen i normalfallet skulle kunna bära denna kostnad
- hyror och /eller arrendekostnader
- övriga fasta lokalkostnader (till exempel fasta uppvärmningskostnader)
- fasta kontrakterade kontorskostnader till exempel bokförings, revisions- och försäkringskostnader
- fasta avgifter för el, tele (abonnemangavgifter) och Internet.
- planenliga avskrivningar i rörelsen
- räntor i rörelsen (räntekostnader minus ränteintäkter)
- skatt och försäkring för fordon i rörelsen
- fasta kontrakterade leasingkostnader
- övriga fasta kostnader enligt kontrakt.

Anmärkning: Som fast kostnad räknas inte eget uttag, lön och lönebikostnader samt kostnader för individuella försäkringar för den arbetsförmögne.

D.4.7 TIDPUNKT FÖR BETALNING AV ERSÄTTNING SAMT RÄNTEBESTÄMMELSER

Ersättning betalas månadsvis i efterskott under förutsättning att försäkringstagaren med läkarintyg för den försäkrade personen visar sig vara berättigad till ersättning för gången månad.

I övrigt gäller vad som framgår av G.5.6 Tiden för utbetalning av försäkringsersättning.

D.4.8 SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER

D.4.8.1 Anmälan om skada med mera

När försäkringstagaren inser att arbetsoförmåga kommer att utsträckas till mer än 30 dygn åligger det denne att utan dröjsmål göra anmälan härom till Trygg-Hansa.

Arbetsoförmåga skall styrkas med läkarintyg. För fastställande av insjuknandedag skall läkarintyg föreligga från åttonde sjukdagen. Dödsfall skall styrkas med dödsfallsintyg.

D.4.8.2 Ersättningskrav

Ersättningskrav skall framställas till Trygg-Hansa snarast efter det att skadan uppkommit och senast 12 månader från det att försäkringstagaren fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning.

Försäkringstagaren är skyldig att bistå Trygg-Hansa vid skadeutredningen och på anmodan styrka ersättningskravet och tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Trygg-Hansas ansvarighet och storlek.

D.4.9 TRYGG-HANSAS ANSVARIGHET

Med tillägg av vad som gäller enligt G.2.1 Försäkringstid och ansvarstid gäller följande:

Trygg-Hansas ansvarighet inträder när Trygg-Hansas huvudkontor mottagit fullständiga ansökningshandlingar, förutsatt att försäkringen enligt tillämpningsregler kan beviljas mot normal premie och utan förbehåll samt att det inte av ansökningshandlingarna eller på annat sätt framgår att försäkringen skall träda i kraft senare.

Kan försäkringen beviljas endast mot förhöjd premie eller med förbehåll, inträder Trygg-Hansas ansvarighet först sedan Trygg-Hansa erbjudit försäkringen på dessa villkor och försäkringstagaren antagit erbjudandet.

D.5 Utökad personskada

Utökad personskada gäller om detta är angivet på försäkringsbrevet. I Utökad personskada ingår rehabiliteringshjälp, privat medicinsk vård och ersättning för medicinsk invaliditet.

D.5.1 OMFATTNING

Olycksfall som drabbar förare till följd av trafik med försäkrat fordon.

D.5.2 UNDANTAG

Försämring av hälsotillståndet om denna försämring enligt medicinsk erfarenhet sannolikt skulle ha inträtt även om olycksfallet inte inträffat.

D.5.3 SJÄLVRISK

Försäkringen gäller utan självrisk.

D.5.4 REHABILITERINGSHJÄLP OCH PRIVAT MEDICINSKVÅRD

D.5.4.1 Omfattning

Försäkringen gäller för rehabiliteringshjälp och privat medicinsk vård för förare i fordon som är svensk medborgare eller som är bosatta och folkbokförda i Sverige.

D.5.4.2 Undantag

- a) Försäkringen gäller inte för olycksfall som uppstått i samband med att du utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd.
- b) Försäkringen gäller inte för försämring av hälsotillståndet om denna försämring enligt medicinsk erfarenhet sannolikt skulle ha inträtt även om olyckan inte inträffat eller vid dödsfall.

D.5.4.3 Ersättningsregler

Försäkringen gäller för olycksfall som drabbar förare till följd av trafik med försäkrat fordon och att

- föraren har varit helt eller delvis arbetsoförmögen i mer än 30 dagar, eller
- föraren är i arbete men har medicinska besvär och behov av rehabilitering.

D.5.4.3.1 Rehabiliteringshjälp

Föraren får tillgång till en rehabiliteringsledare som vägleder och stödjer exempel i kontakten med vårdgivare, arbetsgivare alternativt arbetsförmedling och försäkringskassa.

D.5.4.3.2 Åtgärdsplan

Rehabiliteringsledaren tar vid behov fram en åtgärdsplan individuellt anpassad för föraren. Planen ska syfta till återgång i arbete, arbetsförhet eller motsvarande och godkännas av Trygg-Hansa.

D.5.4.3.3 Privat medicinsk vård

Ersättning för nödvändiga och skäligen kostnader för privat finansierad läkar- och sjukhusvård i Sverige, om väntetiden inom den offentligt finansierade vården gör att behandling inte kan påbörjas inom 45 dagar från det att remiss utfärdats.

Dessutom ersätts behandlingstillfällen upp till 10 behandlingstillfällen, totalt högst 10 timmar, vid privat vård hos exempelvis psykolog eller sjukgymnast när behandlingen sker enligt remiss/intyg av läkare. Även här krävs att behandling inom den offentligt finansierade vården inte kan påbörjas inom 45 dagar från det att remiss utfärdats.

Åtgärderna ska framgå av åtgärdsplanen och godkännas av Trygg-Hansa innan behandlingar påbörjas.

D.5.4.3.4 Resekostnader i samband med ordinerad behandling

Nödvändiga och skäligen resekostnader som överstiger 500 kronor till följd av privat vård som anges i åtgärdsplanen.

Resekostnader för en medföljande om behov finns och det framgår av åtgärdsplanen.

D.5.4.3.5 Krisstöd för förarens familj

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen kostnader för krisstöd hos psykolog eller motsvarande för förarens familj till följd av olycksfallet.

Åtgärderna ska framgå av åtgärdsplanen.

D.5.4.3.6 Undantag för privat medicinsk vård

Försäkringen ersätter inte kostnader

- som ersätts av annan enligt särskild lag eller författning, internationell konvention, kollektivavtal eller annat ersättningsinstitut.
- som inte finns med i åtgärdsplanen.

D.5.4.4 När skadan anmäls och ersättningstid

Från det att behovet av rehabiliteringshjälp och privat vård uppstår, har du tre månader på dig att kontakta oss och anmäla att du vill nyttja försäkringen. Ersättningstiden för rehabiliteringshjälp och privat medicinsk vård är begränsad till högst ett år.

D.5.4.6 Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 150 000 kronor.

D.5.5 MEDICINSK INVALIDITET

D.5.5.1 Omfattning

Försäkringen gäller för olyckfallsskada som inträffar i följd av trafik med fordonet och som drabbar förare i fordonet som är svensk medborgare eller har sin hemvist i Sverige.

D.5.5.2 Giltighetsområde

Försäkringen gäller i hela världen.

D.5.5.3 Undantag

Försäkringen gäller inte för försämrat hälsotillstånd beroende på ett kroppsfel som antingen redan fanns vid olycksfallet eller som tillstött senare utan samband med olycksfallet.

D.5.5.3.1 Förare

Försäkringen gäller inte för förare som

- kört fordonet utan att ha giltigt och erforderligt körkort
- vid övningskörning inte följt gällande regler enligt körkortslagen
- varit straffbart påverkad av alkohol eller annat medel än alkohol
- orsakat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet
- stulit eller olovligen tillgripit fordonet
- kört när fordonet var avställt
- kört fordonet trots att fordonet belagts med körförbud.

D.5.5.4 Ersättningsregler

Ersättning lämnas för medicinsk invaliditet.

Med medicinsk invaliditet menas den fysiska eller psykiska funktionsnedsättning som fastställs oberoende av den försäkrades yrke och arbetsförhållanden eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen skall objektivt kunna fastställas.

Som medicinsk invaliditet räknas också vanprydande ärr, bestående värk samt förlust av sinnesfunktion eller inre organ.

D.5.5.4.1 Hur invaliditetsgraden bestäms

Den medicinska invaliditeten fastställs med ledning av ett medicinskt tabellverk som är gemensamt för alla försäkringsbolag. Se www.svenskforsakring.se. Bedömning av invaliditetsgraden görs enligt skadeståndsrättsliga principer och kan i regel göras tidigast 12 månader efter olycksfallet.

Framträdande ärr och andra utseendemässiga förändringar omvandlas till invaliditetsgrad enligt den av Trygg-Hansa fastställd tabell som gäller vid utbetalningstillfället.

D.5.5.4.2 När ersättning betalas

Medicinsk invaliditet

Rätt till ersättning inträder då olycksfallsskadan orsakat invaliditet inom 3 år och minst 1 år förflutit från olycksfallet. Så snart den definitiva invaliditetsgraden har fastställts betalas ersättning.

Om den definitiva invaliditetsgraden kan fastställas och behandlingen avslutas innan 1 år förflutit från olycksfallet betalas ersättning så snart invaliditetsgraden fastställts. Om dödsfall inträffar innan medicinsk invaliditet kan fastställas, bortfaller rätt till ersättning.

D.5.5.5 Preskription och rätt till omprövning

Anmälan om utökad personskada/medicinsk invaliditet ska göras inom viss tid.

Omprövning av invaliditetsbedömningen kan ske om väsentlig och bestående förändring skett i jämförelse med de förhållanden som låg till grund för bedömning. Preskriptionstiden för anmälan och omprövning framgår av G.6 Preskription av rätt till ersättning punkt I. Försäkringsersättning.

D.5.5.6 Högsta ersättningsbelopp

Medicinsk invaliditet 600 000 kr. Ersättning utbetalas med så stor del av försäkringsbeloppet som motsvarar den medicinska invaliditetsgraden. Exempelvis, om den medicinska invaliditetsgraden är 4 %, och försäkringsbeloppet 600 000 kr, blir försäkringsersättningen $4 \% \times 600\,000 \text{ kr} = 24\,000 \text{ kr}$.

D.6 Transportöransvarsförsäkring

Se separat försäkringsvillkor för Transportöransvar T 800.

E. SÄRSKILDA VILLKOR

E.1 Särskilt stöldsdydd – elektroniskt stöldsdydd

FÖRESKRIFT

Fordonet skall utöver ordinarie stöldsdydd vara försett med ett av Trygg-Hansa godkänt elektroniskt stöldsdydd som också är satt i funktion.

Om föreskrifterna inte följs kan

Ersättningen minskas, normalt med 25 %. Regler om nedsättning av ersättningen finns i G.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter.

E.2 Särskilt stöldsdydd – spårningsutrustning

FÖRESKRIFT

Fordonet skall utöver det ordinarie stöldsdyddet vara försett med en av Trygg-Hansa godkänd spårningsutrustning som också är satt i funktion.

Om föreskrifterna inte följs kan

Ersättningen minskas, normalt med 25 %. Regler om nedsättning av ersättningen finns i G.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter.

F. VÄRDERINGS- OCH ERSÄTTNINGSGREGLER

F.1

Ersättning lämnas med högst det belopp som motsvarar skadan, värderad enligt nedanstående bestämmelser.

F.2. Hur Trygg-Hansa ersätter

Trygg-Hansa har rätt att avgöra om fordon skall repareras eller om skadan skall betalas kontant. Beträffande reparationer, se även G.5.4 Reparation.

Beräkning av kontant ersättning grundas på fordonets värde i allmän handel omedelbart före skadan.

Om likvärdig begagnad utbytesdel finns att tillgå skall sådan användas vid reparation.

Dessa regler gäller på motsvarande sätt vid skada på del av fordonet eller utrustning.

Vid stöld av utrustning som inte ingår i fordonets seriemässiga utförande ska åtkomsthandling uppvisas och överlämnas till Trygg-Hansa. I annat fall har Trygg-Hansa rätt att skönmässigt bestämma ersättningsbeloppets storlek.

Trygg-Hansa har rätt att anvisa inköpsställe. Vid bärgning avgör Trygg-Hansa vilken leverantör som ska anlitas.

Viktigt!

Kontakta oss alltid innan reparation, bärgning, glasbyte och återanskaffning. Om så inte sker begränsas Trygg-Hansas ersättningskyldighet till vad det skulle ha kostat om de leverantörer som Trygg-Hansa har avtal med anlitas.

F.2.1 AVSKRIVNINGSGREGLER FÖR VISS UTRUSTNING TILL FORDONET

Egendom värderas till vad det kostar att köpa ny likvärdig egendom med avdrag för ålder enligt nedan. Nedanstående tabeller tillämpas inte om skicket på egendomen kan styrkas på annat sätt.

Vid återanskaffning av fabriksmonterad ljud- och bildutrustning lämnas ersättning utan åldersavdrag.

Ljud- och bildutrustning, batterier mm (avskrivning i procent)

Föremål	Ålder								
	<1 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	7 år	8 år
Ljud- och bildutrustning	0	10	20	30	40	50	75	75	80
Navigationsutrustning	0	10	20	30	40	50	75	75	80
Bilbatterier	0	25	40	60	80	100	100	100	100
Batteri till elfordon	0	25	50	75	100	100	100	100	100
Kapell och cabriolet	0	0	0	15	30	50	60	70	80*
Lättmetalfälgar	0	15	15	15	30	50	60	70	80

* Om det är funktionsdugligt

Däck (avskrivning i procent)

Körda mil	Standarddäck	Högfartsdäck med början från H (H,V,W,Y,Z)
<500	0	10
501–1000	10	20
1001–1500	20	30
1501–2000	30	40
2001–2500	40	50
2501–3000	50	60
3001–4000	60	100
4001–5000	70	100
5001–6000	80	100
6001–*	90	100

* eller mer än 5 år gamla

Vinterdäck (avskrivning i procent)

Föremål	Antal använda säsonger				
	1	2	3	4	5–
Vinterdäck	20	30	40	60	80*

* Om däcken är funktionsdugliga och har godkänt mönster.

F.3 Nyvärdesersättning personbil

Skadad personbil i seriemässigt utförande – inte begagnad direktimporterad- såld av svensk generalagent, vilken tillverkats seriemässigt, ersätts med ny bil av samma eller likvärdigt fabrikat, typ och årsmodell som den skadade (nyvärdesersättning). Samtidigt skadad utrustning ersätts med ny om den ingick i bilens "på-gatan-pris". Nyvärdesersättning lämnas under förutsättning:

- att skadan inträffat inom ett år efter det att bilen registrerades första gången, och du ägt bilen oavbrutet under denna tid (den tid bilen varit förregistrerad hos bilhandlare räknas inte).
- bilen körts högst 2 000 mil.
- skälig reparationskostnad för bilen och den utrustning som hör till bilens "på-gatan-pris" beräknas överstiga 50 % av "på-gatan-priset", när skadan inträffade. Om motsvarande bil inte längre finns på nybilsmarknaden, gör vi beräkningen efter senast kända cirkapris inklusive moms och annan varuskatt för ny bil.

Om det finns särskilda skäl, har vi rätt att betala dig ett belopp som motsvarar vad vi skulle fått betala för att skaffa motsvarande ny bil.

F.4 Trygg-Hansa ersätter inte

- a) kostnad för förbättring eller förändring av fordonet, som gjorts i samband med att skada reparerats
- b) merkostnad som beror på att bolagets anvisningar om inköpsställe enligt F.2 inte inhämtats eller följts.
- c) eventuell värdeminskning efter reparation på grund av skada.
- d) merkostnad genom reparationsarbete på övertid eller genom att reservdelar fraktats på annat sätt än med sedvanligt transportmedel, om inte bolaget särskilt godkänt merkostnaden.
- e) ersättning för normalt slitage eller värdeminskning på grund av att fordonet brukats i samband med stöld eller tillgrepp

- f) mervärdesskatt när försäkringstagaren är redovisningsskyldig för sådan skatt.
- g) merkostnad på grund av att skadad egendom ersätts med ny egendom
- h) kostnader för lackering, foliering eller stripes som inte motsvarar den som fordonet hade i det seriemässiga utförandet.
  - 1. Kostnad för det egna företagets varumärkes – eller mönsterskyddade firmasymbol och för reklamtext för det egna företaget betalas dock, men högst med 2 prisbasbelopp.
  - 2. Kostnad för annans varumärkes- eller mönsterskyddade firmasymbol ersätts om det finns skriftligt avtal om att denna skall finnas på fordonet. Kostnad för detta ska rymmas inom ovanstående 2 prisbasbelopp.
  - 3. Kostnader för motivlack, randning, dimning/flera färger, foliering eller stripes betalas dock men högst med 1/2 prisbasbelopp.
- i) slitage och normal förbrukning

F.5 Äganderätten till ersatt egendom

Trygg-Hansa övertar äganderätten till fordonet eller delar som ersatts, om inte annat överenskommits.

F.6

Förlust eller olägenhet på grund av att fordonet inte kunnat användas ersätts endast om Trygg-Hansa särskilt åtagit sig detta enligt försäkringsavtalet.

G. FÖRSÄKRINGSREGLER

Med försäkringstagare avses i detta villkor den som ingått avtal om försäkring med Trygg-Hansa. Med uttrycket försäkrad menar vi samtliga som försäkringen gäller för.

G.1 Försäkringsgivare och tillsynsmyndighet

Försäkringsgivare för denna försäkring är Codan Forsikring A/S genom Trygg-Hansa Försäkring filial. Danska Finanstilsynet är tillsynsmyndighet.

G.2 Försäkringsavtalet

G.2.1 FÖRSÄKRINGSTID OCH ANSVARSTID

Försäkringstiden är den tid för vilken försäkringsavtalet har träffats. Saknas utredning om när avtalet har träffats, skall det anses ha skett klockan 00.00 dagen efter den dag då Trygg-Hansa mottog ansökan om försäkring. Försäkringen gäller till och med försäkringstidens sista dag.

Om försäkringen skall tecknas genom att försäkringstagaren betalar premie eller om försäkringen i annat fall är giltig bara om premien betalas innan försäkringstiden börjar, inträder Trygg-Hansas ansvar klockan 00.00 dagen efter den dag då premien kommit Trygg-Hansa till handa. Försäkringstagaren anses ha betalat premien när han lämnat ett betalningsuppdrag avseende premien till en bank eller någon annan liknande betalningsförmedlare.

Trygg-Hansa ansvarar endast för skada genom händelse som inträffar under försäkringstiden såvitt inte annat särskilt anges i försäkringsvillkoren. Om skadan uppkommit successivt ansvarar Trygg-Hansa endast för den del av skadan som uppkommit inom försäkringstiden hos Trygg-Hansa.

G.2.2 FÖRNYELSE AV FÖRSÄKRINGEN

Vid försäkringstidens utgång förnyas försäkringen automatiskt, om inte annat framgår av avtalet eller omständigheterna. Förnyelse sker dock inte vid försäkringstidens utgång, om

1. försäkringen har sagts upp att upphöra vid denna tidpunkt, eller
2. försäkringstagaren har tecknat en motsvarande försäkring hos ett annat bolag och underrettat Trygg-Hansa om detta.

Har försäkringstagaren inte meddelat Trygg-Hansa att försäkringsbehovet har upphört, har Trygg-Hansa rätt till premien för den tid försäkringen efter förnyelsetidpunkten varit gällande.

G.2.3 FÖRSÄKRINGSTAGARENS RÄTT ATT SÄGA UPP FÖRSÄKRINGEN

Vill försäkringstagaren säga upp försäkringen till försäkringstidens utgång, får han göra uppsägningen när som helst dessförinnan.

Försäkringstagaren får säga upp försäkringen att upphöra före försäkringstidens utgång,

1. om Trygg-Hansa väsentligen åsidosätter sina skyldigheter enligt gällande lag eller enligt försäkringsavtalet,
  2. om försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet,
  3. om Trygg-Hansa har ändrat försäkringsvillkoren under försäkringstiden,
  4. om försäkringen har förnyats enligt G.2.2 Förnyelse av försäkring och försäkringstagaren ännu inte har betalat premie för den nya premieperioden, eller
  5. om det i annat fall föreligger en ny omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet.
6. vid skada.

Uppsägningen får verkan dagen efter den dag då Trygg-Hansa mottog uppsägningen.

Försäkringen kan också sägas upp med verkan från och med en viss dag i framtiden.

Om försäkringstagaren, efter förnyelse enligt G.2.2 Förnyelse av försäkring tecknar en motsvarande försäkring hos ett annat försäkringsbolag utan att betala premie för den förnyade försäkringen, anses denna uppsagd med omedelbar verkan.

G.2.4 TRYGG-HANSAS RÄTT ATT SÄGA UPP FÖRSÄKRINGEN

Trygg-Hansa får säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringstidens utgång. Uppsägningen skall göras skriftligen och sändas till försäkringstagaren senast 1 månad innan försäkringstiden går ut. Den skall för att få verkan innehålla en förfrågan om försäkringstagaren vill ha försäkringen förnyad. Begär försäkringstagaren att försäkringen förnyas, gäller uppsägningen bara om det finns särskilda skäl att vägra försäkringen med hänsyn till risken för framtida försäkringsfall, den befarade skadans omfattning, den avsedda försäkringens art eller någon annan omständighet.

Trygg-Hansa får säga upp försäkringen att upphöra före försäkringstidens utgång, bara om försäkringstagaren eller den försäkrade grovt har åsidosatt sina förpliktelser mot bolaget eller om det annars finns synnerliga skäl.

Uppsägningen skall göras skriftligen och med 14 dagars uppsägningstid, räknat från det att Trygg-Hansa avsände den. Uppsägningen skall ske utan oskäligt dröjsmål från det att Trygg-Hansa fick kännedom om det förhållande som den grundas på.

G.2.5 TVIST OM RÄTTEN ATT BEHÅLLA EN FÖRSÄKRING

Har Trygg-Hansa vägrat att förnya försäkringen skall talan väckas inom 6 månader från det att Trygg-Hansa avsänt meddelande om sitt beslut, uppgift om skälen för detta och upplysning om vad försäkringstagaren skall göra för att få beslutet prövat. Väcks inte talan inom denna tid är rätten att föra talan förlorad.

G.2.6 ÄNDRING AV FÖRSÄKRINGSVILLKOREN

Vill Trygg-Hansa ändra försäkringen i samband med en förnyelse skall bolaget skriftligen ange ändringen senast i samband med kravet på premie för den förnyade försäkringen. Den förnyade försäkringen gäller då för den tid och på de villkor som Trygg-Hansa har angivit.

På begäran av Trygg-Hansa kan försäkringsvillkoren ändras under försäkringstiden om det finns synnerliga skäl för ändringen. För en sådan ändring gäller det som sägs om uppsägning i G.2.4 Trygg-Hansas rätt att säga upp försäkringen.

G.3 Premien

G.3.1 NÄR SKALL PREMIEN BETALAS

Första premien för försäkringen skall betalas senast 14 dagar efter den dag då Trygg-Hansa avsänt krav på premie till försäkringstagaren. Detta gäller dock inte om försäkringen skall tecknas genom att försäkringstagaren betalar premien eller om försäkringen annars är giltig bara under förutsättning att premien betalas innan försäkringstiden börjar.

Premien för en senare premieperiod skall betalas senast 1 månad från den dag då Trygg-Hansa avsände krav på premien till försäkringstagaren. Om premieperioden är högst 1 månad, skall premien dock betalas på periodens första dag.

G.3.2 UPPSÄGNING PÅ GRUND AV DRÖJSMÅL MED PREMIEN

Betalas inte premien i rätt tid, får Trygg-Hansa säga upp försäkringen, om inte dröjsmålet är av ringa betydelse. Uppsägning skall sändas till försäkringstagaren.

Uppsägningen får verkan 14 dagar efter den dag då den avsändes, om inte premien betalas inom denna frist. Uppsägningen skall innehålla en uppgift om detta. Saknas denna uppgift, får uppsägningen ingen verkan. Gör försäkringstagaren sannolikt att uppsägningen har försenats eller inte kommit fram på grund av omständigheter som han inte har kunnat råda över, får uppsägningen verkan tidigast 1 vecka efter den dag då den kom fram. En uppsägning på grund av dröjsmål med premien får dock verkan senast 3 månader efter den dag då Trygg-Hansa avsände den.

Om försäkringstagaren inte har kunnat betala premien i rätt tid på grund av svår sjukdom, frihetsberövande, utebliven pension eller utebliven lön från sin huvudsakliga anställning eller liknande hinder, får uppsägningen verkan tidigast 1 vecka efter det att hindret fallit bort, dock senast 3 månader efter fristens utgång.

G.3.3 PREMIEBETALNING EFTER DET ATT FÖRSÄKRINGEN HAR UPPHÖRT

Om försäkringstagaren betalar premien efter det att försäkringen har upphört enligt G.3.2 Uppsägning på grund av dröjsmål med premien anses detta som en begäran om en ny försäkring på samma villkor från och med dagen efter den då premien betalades. Vill Trygg-Hansa inte meddela försäkring enligt försäkringstagarens begäran, skall en under rättelse om detta avsändas till försäkringstagaren inom 14 dagar från den dag då premien betalades. Annars anses en ny försäkring ha tecknats i enlighet med försäkringstagarens begäran.

G.3.4 TILLÄGGSPREMIE

Höjs den avtalade premien under försäkringstiden, skall tilläggspremien betalas senast 14 dagar från den dag då Trygg-Hansa avsände ett krav på tilläggspremien till försäkringstagaren.

Om en tilläggspremie inte betalas i rätt tid, får Trygg-Hansa räkna om försäkringstiden för den ändrade försäkringen med hänsyn till den premie som har betalats. En sådan ändring får verkan tidigast 14 dagar efter det att en underrättelse om omräkningen har avsänts till försäkringstagaren.

G.3.5 BETALNING GENOM BETALNINGSFÖRMEDLARE

Försäkringstagaren anses ha betalat premien när han lämnat ett betalningsuppdrag avseende premien till en bank eller någon annan liknande betalningsförmedlare.

G.3.6 ÅTERBETALNING AV PREMIE

Upphör försäkringen i förtid har Trygg-Hansa rätt bara till den premie som skulle ha betalats om avtal hade slutits för den tid under vilken bolaget har varit ansvarigt. Har högre premie betalats, skall Trygg-Hansa betala tillbaka det överskjutande beloppet. Är försäkringsavtalet ogiltigt enligt 4 kapitlet 2 § första stycket försäkringsavtalslagen (2005:104), får Trygg-Hansa ändå behålla betald premie för förfluten tid.

G.3.7 PÅMINNELSEAVGIFT

Betalas inte premien i rätt tid är försäkringstagaren skyldig att betala en påminnelseavgift.

G.3.8 SÄRSKILD BESTÄMMELSE FÖR TRAFIK- OCH KASKOFÖRSÄKRINGSPREMIE

Trygg-Hansa har rätt att till Trafikförsäkringsföreningen överlåta fordran avseende obetald premie för trafik- och kaskoförsäkring.

G.4 Begränsningar av Trygg-Hansas ansvar

G.4.1 UPPLYSNINGSPLIKT

Försäkringstagaren är skyldig att på Trygg-Hansas begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkring skall meddelas. Detsamma gäller om försäkringstagaren begär att få försäkringen utvidgad eller förnyad. Försäkringstagaren skall ge riktiga och fullständiga svar på Trygg-Hansas frågor.

Om försäkringstagaren inser att Trygg-Hansa tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen, är han skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Om försäkringstagaren vid fullgörandet av sin upplysningsplikt har förfarit svikligt eller i strid mot tro och heder, är avtalet ogiltigt enligt vad som sägs i lagen (1915:218) om avtal och rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och Trygg-Hansa är fritt från ansvar för försäkringsfall som inträffar därefter.

Har försäkringstagaren annars uppsåtligen eller av oaktsamhet eftersatt sin upplysningsplikt, kan ersättningen sättas ned i fråga om varje försäkrad efter vad som är skäligt med hänsyn till den betydelse förhållandet skulle ha haft för Trygg-Hansas bedömning av risken, det uppsåt eller den oaktsamhet som har förekommit och övriga omständigheter. Se vidare G.4.8 Nedsättning av försäkringsersättningen.

Trafikskadeersättning får inte sättas ned även om försäkringstagaren vid försäkringens tecknande lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter som lett till för låg premie. Trygg-Hansa har dock rätt att erhålla rätt premie för risken.

G.4.2 RISKÖKNING

Försäkringstagaren är skyldig att utan oskäligt dröjsmål anmäla till Trygg-Hansa samtliga ändrade förhållanden som är av väsentlig betydelse för riskens bedömning.

Om försäkringstagaren försummar att anmäla en sådan riskökning kan ersättningen från försäkringen sättas ned på samma sätt som vid brott mot upplysningsplikten.

Trafikskadeersättning får inte sättas ned även om försäkringstagaren vid försäkringens tecknande lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter som lett till för låg premie. Trygg-Hansa har dock rätt att erhålla rätt premie för risken.

G.4.3 FRAMKALLANDE AV FÖRSÄKRINGSFALL

Om den försäkrade uppsåtligen har framkallat ett försäkringsfall, lämnas inte ersättning från försäkringen såvitt angår honom. Detsamma gäller i den mån den försäkrade uppsåtligen har förvärrat följderna av ett försäkringsfall.

Har den försäkrade genom grov vårdslöshet framkallat ett försäkringsfall eller förvärrat dess följder, kan ersättningen sättas ned såvitt angår honom efter vad som är skäligt med hänsyn till hans förhållanden och omständigheterna i övrigt. Detsamma gäller om den

försäkrade annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa.

Då skadan framkallats genom vårdslöshet som inte är grov i samband med brott mot en säkerhetsföreskrift i försäkringsvillkoren, har Trygg-Hansa rätt att sätta ned försäkringsersättningen med ett skäligt belopp. Se vidare G.4.8 Nedsättning av försäkringsersättningen.

För nedsättning av trafikskadeersättning gäller reglerna i trafikskadelagen (1975:1410).

G.4.4 BROTT MOT SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

Om den försäkrade vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till, betalas ersättning från försäkringen endast i den utsträckningen skadan får antas ha inträffat även om föreskriften iakttagits. Med den försäkrade likställs annan som har haft att tillse att föreskriften följdes.

För nedsättning av trafikskadeersättning gäller reglerna i trafikskadelagen (1975:1410).

G.4.5 DEN FÖRSÄKRADES RÄDDNINGSPLIKT

När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående, skall den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att hindra eller minska skadan och, om någon annan är ersättningskyldig, för att bevara den rätt Trygg-Hansa kan ha mot denne.

Har den försäkrade uppsåtligen åsidosatt sina skyldigheter enligt första stycket, kan ersättningen sättas ned såvitt angår honom efter vad som är skäligt med hänsyn till hans förhållanden och omständigheterna i övrigt. Detsamma gäller om den försäkrade har åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller annars genom grov vårdslöshet. Se vidare G.4.8 Nedsättning av försäkringsersättningen. De anvisningar som Trygg-Hansa lämnat skall följas. Trygg-Hansa ersätter försäkringskostnader som den försäkrade har till följd av åtgärder som avses i första stycket. Försäkringskostnader ersätts även om högsta ersättningsbeloppet enligt villkoren överskrids. Ersättning lämnas inte om den försäkrade har rätt till ersättning enligt lag, författning, avtal, garanti eller liknande åtagande.

G.4.6 FÖRSUMMELSE ATT ANMÄLA FÖRSÄKRINGSFALL MED MERA

Om den ersättningsberättigade underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål, eller åsidosätter sin skyldighet att medverka i skadeutredningen och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa, kan försäkringsersättningen sättas ned med ett efter omständigheterna skäligt belopp. Om den försäkrade vid ansvarsförsäkring har gjort sig skyldig till sådan försummelse som sägs i första meningen, har Trygg-Hansa i stället rätt att från den försäkrade återkräva en skälig del av vad bolaget har utgivit till den skadelidande. Se vidare G.4.8 Nedsättning av försäkringsersättningen.

G.4.7 ORIKTIGA UPPGIFTER UNDER SKADEREGLERINGEN

Om den försäkrade eller någon annan som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgivit, förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till honom sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Nedsättningen kan i allvarigare fall leda till att den försäkrade eller annan som begär ersättning från Trygg-Hansa blir helt utan ersättning. Se vidare G.4.8 Nedsättning av försäkringsersättningen.

G.4.8 NEDSÄTTNING AV FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGEN

Har den försäkrade åsidosatt sina förpliktelser, med undantag av säkerhetsföreskrifter, enligt försäkringsavtalet minskas försäkringsersättningen med ett skäligt avdrag. I vilken mån nedsättning skall ske avgörs efter vad som är skäligt med hänsyn till samtliga föreliggande omständigheter. Av betydelse är om åsidosättandet skett med uppsåt eller i annat fall graden av oaktsamhet. Hänsyn tas till om det föreligger förmildrande omständigheter eller om nedsättningen skulle bli oskäligt stor. Vid allvariga brott mot den försäkrades förpliktelser kan ersättningen helt falla bort.

G.4.9 IDENTIFIKATION MED DEN FÖRSÄKRADE

Med den försäkrades handlande likställs, i fall som framgår av G.4.3 Framkallande av försäkringsfall, G.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter, G.4.5 Den försäkrades räddningsplikt, G.4.6 Försummelse att anmäla försäkringsfall, G.4.7 Oriktiga uppgifter under skaderegleringen eller i övrigt vid åsidosättande av föreskrifter i försäkringsvillkoren,

1. den som har handlat med den försäkrades samtycke,
2. den som med den försäkrades samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen.

Identifikation skall dock inte ske om det finns synnerliga skäl emot det.

G.4.10 UNDANTAG FRÅN BESTÄMMELSERNA OM BEGRÄNSNING AV TRYGG-HANSASANSVAR

Ersättning får inte sättas ned på grund av,

1. ringa oaktsamhet,
2. handlande av någon som var allvarligt psykiskt störd (se 30 kapitlet 6 § brottsbalken) eller som var under 12 år, eller
3. handlande som avsåg att förebygga skada på person eller egendom i sådant nödläge att handlandet var försvarligt.

Vid ansvarsförsäkring tillämpas inte bestämmelserna om nedsättning av ersättning för skada som orsakats eller förvärrats genom grov vårdslöshet eller vid brott mot reglerna om säkerhetsföreskrifter och räddningsplikt i förhållande till den skadelidande. Om den försäkrade inte enligt någon författning är skyldig att ha någon ansvarsförsäkring som omfattar skadan, är Trygg-Hansa skyldigt att lämna ersättning bara i den utsträckning denna inte kan utges av den försäkrade.

G.5 Reglering av skada

G.5.1 ANMÄLAN OCH ERSÄTTNINGSKRAV

Skada skall anmälas till Trygg-Hansa utan dröjsmål. Dessutom skall den som gör anspråk på försäkringsersättning,

1. vid stöld, skadegörelse eller rån göra polisanmälan på den ort där skadan inträffat och sända in kopia av polisanmälan till Trygg-Hansa,
2. vid skada som inträffat under transport, anmäla skadan till transportföretaget,
3. lämna specificerat krav på ersättning,
4. i skäligen omfattning styrka innehav och värde av skadad och/eller förkommen egendom,
5. om annan försäkring gäller för samma skada, upplysa Trygg-Hansa om detta,
6. på begäran av Trygg-Hansa lämna upplysningar och tillhandahålla verifikationer, bevis, läkarintyg och andra handlingar som bolaget behöver för att reglera skadan,
7. på begäran av Trygg-Hansa medverka i polisens utredning av ärendet,
8. på begäran sammanträffa med Trygg-Hansas personal eller av bolaget anlitad uppdragstagare, och
9. i övrigt följa i villkoren särskilt angiven föreskrift.

G.5.2 PREKLUSION

Trygg-Hansa får skriftligen förelägga den försäkrade att väcka talan inom en kortare tid än vad som anges under G.6 Preskription av rätt till ersättning. Fristen får inte vara kortare än ett år från det att den försäkrade har fått del av föreläggandet.

Den som har fordran på grund av försäkringen förlorar sin rätt om han inte framställer sitt anspråk till Trygg-Hansa inom ett år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringskyddet inträdde.

Övergångsbestämmelser

Äldre bestämmelser avseende Preklusion gäller för försäkringsavtal som har ingåtts före den 1 januari 2015 och inte förnyats därefter (äldre försäkringar), om inte annat följer av stycket nedanför.

Bestämmelserna i G.5.2 i detta villkor avseende Preklusion, tillämpas även på äldre försäkringar, om det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd inträder efter den 1 januari 2015.

G.5.3 BESIKTNING

Den som begär ersättning är skyldig att medverka till besiktning som Trygg-Hansa vill utföra på exempelvis skadeplatsen, annan plats eller av fordon.

G.5.4 REPARATION

Reparation får ske endast efter Trygg-Hansas godkännande. Beträffande valet av reparatör, reparationsmetod och material skall Trygg-Hansas anvisningar följas. Skadade föremål skall behållas, om inte Trygg-Hansa medger annat.

Det åligger försäkringstagare såsom ägare av fordonet att efter Trygg-Hansas medgivande beställa reparation samt godkänna eller reklamera utfört arbete. I brådskade fall får sådan reparation utföras som är nödvändig för att färden med fordonet skall kunna fortsättas. En förutsättning för detta är att reparation sker efter samråd med Trygg-Hansa eller med Trygg-Hansas skadejour. Lämnade anvisningar skall följas.

Försäkringstagaren skall som ägare av den försäkrade egendomen efter Trygg-Hansas medgivande beställa reparation samt godkänna eller reklamera denna.

G.5.5 PÅFÖLJD

Åsidosätter den försäkrade åligganden enligt Anmälan och ersättningskrav, G.5.3 Besiktning och G.5.4 Reparation kan ersättningen minskas eller falla bort. Se vidare G.4.6 Försummelse att anmäla försäkringsfall med mera och G.4.7 Oriktiga uppgifter under skaderegleringen.

G.5.6 TIDEN FÖR UTBETALNING AV FÖRSÄKRINGSERSÄTTNING

Trygg-Hansa skall betala försäkringsersättning senast 1 månad efter det att den ersättningsberättigade gjort vad som angivits ovan i G.5.1 Anmälan och ersättningskrav, G.5.3 Besiktning och G.5.4 Reparation. När det gäller egendom som repareras eller återanskaffas skall Trygg-Hansa betala försäkringsersättning senast 1 månad efter det att den ersättningsberättigade visat att egendomen reparerats eller återanskaffats.

Trygg-Hansa skall betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635), om inte betalning sker i tid. Under polisutredning eller värdering enligt G.7.7 Om det blir tvist om värdet på försäkrad egendom betalar Trygg-Hansa dock endast den ränta som motsvarar Riksbankens vid varje tid gällande referensränta.

Ränta betalas inte om beloppet är mindre än 100 kronor.

Om den som gör anspråk på försäkringsersättning uppenbarligen har rätt till åtminstone visst belopp, betalar Trygg-Hansa detta i avräkning på den slutliga ersättningen.

Trafikskadeersättning skall utbetalas enligt reglerna i trafikskadelagen (1975:1410).

G.5.7 DUBBELFÖRSÄKRING

Om samma intresse har försäkrats mot samma risk hos flera försäkringsbolag, är varje försäkringsbolag ansvarigt mot den försäkrade som om det bolaget ensamt hade meddelat försäkring. Den försäkrade har dock inte rätt till högre ersättning sammanlagt från bolagen än vad som svarar mot skadan. Överstiger summan av ansvarsbeloppen skadan, fördelas ansvaret mellan försäkringsbolagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

G.5.8 UNDERFÖRSÄKRING

Försäkringsbeloppet skall motsvara värdet av försäkrad egendom eller annat försäkrat intresse enligt F. Värderings- och ersättningsregler. Understiger försäkringsbeloppet i betydande mån detta värde, kan ersättning från försäkringen sättas ned i förhållande till underförsäkringen.

G.6 Preskription av rätt till ersättning

I. Försäkringsersättning

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste väcka talan inom 10 år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde.

Om den som vill ha försäkringsskydd har framställt anspråket till försäkringsbolaget inom den tid som anges i första stycket, är fristen att väcka talan alltid minst 6 månader från det att bolaget har förklarat att det har tagit slutlig ställning till anspråket.

Vid återkrav mellan försäkringsbolag är fristen att väcka talan alltid minst 1 år från den betalning som grundar återkravet.

Om talan inte väcks enligt denna paragraf, går rätten till försäkringsskydd förlorad.

Övergångsbestämmelser

Äldre bestämmelser avseende Preskription Försäkringsersättning, gäller för försäkringsavtal som har ingåtts före den 1 januari 2015 och inte förnyats därefter (äldre försäkringar), om inte annat följer av stycket nedanför.

Bestämmelserna i G.6 p 1. i detta villkor avseende Preskription Försäkringsersättning, tillämpas även på äldre försäkringar, om det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd inträder efter den 1 januari 2015.

2. Trafikskadeersättning

Den som vill ha ersättning enligt denna lag måste väcka talan inom 10 år från skadehändelsen. Om den skadelidande begär omprövning enligt 5 kap. 5§ skadeståndslagen (1972:207), får talan dock väckas inom 3 år från tidpunkten när det förhållande som ligger till grund för omprövningsyrkandet inträdde.

Om den som vill ha ersättning har anmält skadan till försäkringsgivaren inom den tid som anges i första stycket, är fristen att väcka talan alltid minst 6 månader från det att försäkringsgivaren har förklarat sig ha tagit slutlig ställning till anspråket.

I övrigt gäller vad som framgår av försäkringsvillkoren och försäkringsavtalslagen (2005:104) och Trafikskadelagen (1975:1410).

Övergångsbestämmelser

Äldre bestämmelser avseende Preskription Trafikskadeersättning, gäller för en fordran som beror på en skada, om skadehändelsen har inträffat före ikraftträdandet den 1 januari 2015.

Bestämmelserna i G.6 p 2. i detta villkor avseende Preskription Trafikskadeersättning tillämpas även på äldre fordringar som inte beror på en skada om avtalet om trafikförsäkring har ingåtts före ikraftträdandet och inte förnyats därefter.

G.7 Regler i särskilda fall

G.7.1 KRIGSSKADOR

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror.

Utänför Sverige lämnar försäkringen ersättning under förutsättning, att skada inträffat genom krig eller av andra ovan nämnda oroligheter inom 3 månader räknat från oroligheternas utbrott och att fordonet fanns i det drabbade området före utbrottet och oavbrutet fram till den dag då skadan inträffade. En annan förutsättning är att den försäkrade inte deltagit i händelserna eller tagit befattning därmed som rapportör eller dylikt och inte heller låtit någon annan använda fordonet för sådana ändamål.

Under samma förutsättningar betalar Trygg-Hansa, genom bärgningsförsäkringen, nödvändiga merutgifter för hemtransport av fordonet. Genom stöldförsäkringen betalas förlust av fordonet på grund av att det konfiskerats eller lämnats kvar vid evakuering.

Vid skada där trafikskadelagen är tillämplig gäller trafikförsäkringen.

G.7.2 DAMMBROTT

Med ändring av vad som anges i försäkringsvillkoren angående försäkrad egendom, försäkrade skadehändelser eller i övrigt angående försäkringens omfattning eller giltighet gäller försäkringen inte i något fall för skada, förlust, anspråk eller krav vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med brott i damm. Med

damm avses i detta sammanhang naturlig eller konstruerad uppdämning av vatten.

Trafikskadeersättning skall utbetalas enligt reglerna i trafikskadelagen (1975:1410).

Undantaget i första stycket gäller inte för rättsskyddsförsäkringen.

G.7.3 TERRORHANDLINGAR

Med ändring av vad som anges i försäkringsvillkoren angående försäkrad egendom, försäkrade händelser eller i övrigt angående försäkringens omfattning eller giltighet gäller försäkringen inte för skada som orsakats av eller står i samband med eller annars är en följd av spridning eller användning av biologiska eller kemiska ämnen eller kärnämnen, kärnavfall eller andra ämnen med skadlig strålning i samband med eller i följd av terrorhandling.

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att

1. allvarligt skrämja en befolkning,
2. otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd eller allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, och ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

G.7.4 ATOMSKADOR

Försäkringen gäller inte för skada på egendom eller vid skadeståndsskyldighet, om skadan direkt eller indirekt orsakats av atomkämpprocess.

G.7.5 FORCE MAJEURE

Försäkringen gäller inte för förlust som kan uppstå om skadeutredning, reparationsåtgärd eller betalning av ersättning fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

G.7.6 ANNAT AVTAL

Försäkringen gäller inte för skada som leverantör eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande åtagande. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att den som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta.

Har du vid köp av egendom tecknat försäkring gäller din motorförsäkring endast i den mån ersättning inte lämnas genom den försäkringen.

G.7.7 OM DET BLIR TVIST OM VÄRDET PÅ FÖRSÄKRAD EGENDOM

Vid tvist om värdet på skadad egendom skall på begäran av någon av parterna en värderingsman uttala sig om värdet. Värderingsmannen skall vara auktoriserad av svensk handelskam-

mare om inte parterna enats om annat.

Värderingsmannen skall tillämpa villkorens värderingsregler. Parterna får lägga fram egen utredning och lämna egna synpunkter. I sitt utlåtande skall värderingsmannen ange hur han beräknat skadans värde. Han skall lämna sitt utlåtande inom tre månader sedan han blivit utsedd.

Av ersättningen till värderingsmannen skall den försäkrade betala 750 kr. Om skadan genom värderingsmannens utlåtande värderas till högre belopp än det som Trygg-Hansa erbjudit, betalar dock bolaget hela kostnaden.

G.7.8 REGRESSRÄTT

Trygg-Hansa inträder i den försäkrades rätt till skadestånd med anledning av skadan, i den mån den omfattas av försäkringen och har ersatts av bolaget.

Regress skall dock inte ske mot den som framför det försäkrade fordonet i trafik och då orsakar skada av våda eller genom enkel vårdslöshet. Denna begränsning gäller inte regress mot den som är ansvarig för skada som ersätts genom stöldförsäkringen eller orsakas i samband med rattfylleri.

I samma utsträckning som Trygg-Hansa har betalat ersättning från trafikförsäkring, har Trygg-Hansa enligt trafikskadelagen (1975:1410) rätt att kräva tillbaka ersättning av den som vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller vårdslöshet i förening med rattfylleri. Dessutom kan Trygg-Hansa enligt trafikskadelagen framställa återkrav mot innehavare av järnväg eller spårväg, samt mot den som är ansvarig för skada enligt lag (1992:18) om produktansvar.

Den försäkrade får inte träffa avtal med den som är ansvarig för skadan som innebär att Trygg-Hansas regressrätt inskränks. Om det sker, har Trygg-Hansa rätt att av försäkringstagaren kräva tillbaka det belopp som motsvarar inskränkningen.

G.7.9 ÖVERLÅTELSE AV FORDRAN

I samma utsträckning som Trygg-Hansa har utbetalat ersättning övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning från den som är ansvarig, eller i annat fall betalningsskyldig, för skadan.

G.7.10 ÄGANDERÄTT TILL ERSATT EGENDOM

Trygg-Hansa övertar äganderätten till ersatt egendom om inget annat avtalats.

G.7.11 TREDJE MANS RÄTT ENLIGT FÖRSÄKRINGSAVTALET

Försäkringen gäller till förmån för försäkringstagaren och annan som omfattas av försäkringen.

För trafikskadeersättning gäller reglerna i trafikskadelagen (1975:1410).

Försäkringsskyddet upphör att gälla för försäkrad egendom när äganderätten övergår till annan.

G.8 Så hanterar vi dina personuppgifter

Trygg-Hansa Försäkring filial ("Trygg-Hansa"), med organisationsnummer 516404-4405, är personuppgiftsansvarig enligt personuppgiftslagen (1998:204).

Varför behöver vi dina personuppgifter?

Det är frivilligt för dig att lämna dina personuppgifter till oss, men vi behöver dem om du vill kunna teckna en försäkring. Genom att lämna dina personuppgifter till oss samtycker du till att vi behandlar dem för att fullgöra våra åtaganden med anledning av de försäkringar som du har tecknat. Du samtycker till att vi använder uppgifterna för följande ändamål:

- beräkna premier och bevilja försäkringar (t.ex. namn, adress, registreringsnummer på bil och hälsouppgifter)
- reglera skador (t.ex. namn, adress, registreringsnummer och hälsouppgifter)
- skicka marknadsföring som nyhetsbrev och erbjudanden (t.ex. namn, e-postadress, postadress och information om tidigare tecknade försäkringar)
- säkerställa att du får de förmåner du har rätt till som medlem i ett fackförbund eller annan organisation (t.ex. namn, medlemskap i fackförbund eller annan organisation)
- svara på dina frågor via webbformulär, telefon eller chatt (t.ex. namn och e-postadress)
- ge skadeförebyggande råd via sms, t.ex. genom att ge information om kommande väderförändringar (t.ex. mobilnummer)
- ge dig möjlighet att skapa ett personligt konto (Mina sidor) på Trygg-Hansas webbplats (t.ex. namn och e-postadress)
- registrera anmälda skador i försäkringsbranschens gemensamma skadeanmälningsregister (GSR).

Trygg-Hansa kommer att lämna ut personuppgifter till andra bolag inom samma koncern eller till andra företag som vi samarbetar med, t.ex. för att kunna erbjuda förmåner till dig som försäkringstagare eller för något av de andra ändamålen som anges ovan. Enligt lag kan vi även behöva lämna ut uppgifter till myndigheter.

Hur samlas uppgifterna in och lagras?

Personuppgifterna samlas in genom till exempel webbformulär, chatt, ansökningar på papper och telefonsamtal som spelas in. Uppgifterna kan även kompletteras och uppdateras med information från offentliga register.

Personuppgifterna lagras inom EES eller av leverantörer i USA som åtagit sig att följa de så kallade Safe Harbour-principerna.

Dina uppgifter lagras bara så länge som krävs för att vi ska kunna administrera försäkringarna och reglera skador, eller så länge som vi måste lagra dem enligt lag. Därefter raderas de enligt den gallringsrutin som gäller. Vi raderar inte dina personuppgifter när det finns ett legalt krav att lagra dem eller en rättslig grund att behålla dem, till exempel att du har en försäkring eller ett pågående skadeärende hos oss. Vi använder avidentifierad information för statistiska ändamål och produktutveckling.

Om du har lämnat dina personuppgifter till oss för att vi ska kunna ge dig pris på en försäkring, sparas uppgifterna i 30 dagar. Därefter raderas de.

Vad har du för rättigheter?

Du har rätt att få veta vilka personuppgifter vi har om dig. Om de är felaktiga eller ofullständiga kan du begära att de rättas eller tas bort. En gång per år kan du kostnadsfritt begära register- utdrag på de personuppgifter vi har om dig. Då behöver vi din skriftliga begäran. Ange ditt försäkrings- eller personnummer, underteckna begäran och skicka den till följande adress:

Trygg-Hansa
Personuppgiftsansvarig
106 26 Stockholm

Om du inte vill att vi använder dina personuppgifter i marknadsföringssyfte vänder du dig till vår kundservice på 0771-111 600.

G.9 Tillämplig lag

För försäkringsavtalet gäller svensk lag. De viktigaste bestämmelserna finns i försäkringsavtalslagen (2005:104) och trafikskadelagen (1975:1410). Tvist med anledning av försäkringsavtalet ska handläggas vid svensk domstol.

H. VAD GÖR DU OM DU INTE TYCKER SOM VI?

Vänd dig först till den skadereglerare som har hand om ärendet. Ett samtal kan ge kompletterande upplysningar och eventuella missförstånd kan klaras upp. Tycker du inte att du fått rättelse, vänd dig då till skadereglerarens närmaste chef. Om du efter förnyad kontakt med oss ändå inte är nöjd finns följande möjligheter att få ärendet omprövat.

SÅ-nämnden

Om du är medlem i Sveriges Åkeriföretag kan du få ditt skadefall omprövat i Trygg-Hansas nämnd. Åkarna representeras av Sveriges Åkeriföretag och av åkeriägare. Dessa har majoritet i nämnden. Vållande- och bonusfrågor behandlas inte. Sådana frågor hänvisas istället till Trygg-Hansas försäkringsnämnd – se nedan.

Om du vill ha omprövning behöver du bara be skaderegleraren att ordna detta. Prövningen är kostnadsfri. Ärenden som prövas av Trygg-Hansas försäkringsnämnd kan ej prövas av SÅ nämnden. Nämnden prövar inte heller ärenden där det tvistiga anspråket är högre än 1 miljon kronor.

Trygg-Hansas försäkringsnämnd

Försäkringsnämnden prövar tvistiga anspråk på grund av försäkringsavtal, vilka hänskjutits för nämndprövning på begäran av försäkrad eller skadelidande som begärt ersättning på grund av trafik- eller ansvarsförsäkring.

Försäkringsnämnden består av fyra ledamöter varav en sekreterare och en ordförande. Ordföranden är domare och sekreteraren är anställd i Trygg-Hansa. Övriga ledamöter är externt rekryterade och har specialistkompetens inom sitt område.

Försäkringsnämnden är förhindrad att pröva vissa typer av ärenden. Det är till exempel ärenden som bör prövas av annan nämnd och ärenden där utgången berott på bristande tilltro till den försäkrades uppgifter. Nämnden prövar inte heller ärenden där det tvistiga anspråket är högre än 1 miljon kronor.

Försäkringsnämndens förfarande sker enbart skriftligt vilket innebär att de tvistande parterna inte får delta vid sammanträdet. Nämnden meddelar skriftligen sitt beslut till den som begärt prövning. Prövningen i Försäkringsnämnden är kostnadsfri. Beslut som Försäkringsnämnden fattat är bindande för försäkringsbolaget, men naturligtvis kan den som överklagat föra ärendet vidare för prövning i annat forum. Innan du anmäler ditt ärende till Försäkringsnämnden är det viktigt att din handläggares chef eller en specialist tagit del av det aktuella ärendet.

Anmälan om nämndprövning gör du till Försäkringsnämnden genom en särskilt framtagen blankett som du hittar på vår hemsida www.trygghansa.se eller genom att ringa tel 08-693 10 31. Din begäran om prövning måste inkomma senast 6 månader efter det att bolaget meddelat slutligt beslut.

Prövning är kostnadsfri. Ärende som prövats av SÅ-nämnden kan ej prövas av försäkringsnämnden för Trygg-Hansa.

Trafikskadenämnden

Trafikskadenämnden är en nämnd som försäkringsbolagen är ålagda av Regeringen att upprätthålla. Den skall verka för enhetlighet och skälig personskadeersättning inom trafikförsäkringen. Nämnden behandlar i huvudsak frågor om ersättning vid invaliditet eller dödsfall. Nämnden kan dock, om den skadelidande begär det, även pröva andra ersättningsfrågor med anledning av personskada.

Allmän Domstol

Oavsett om nämndsprövning skett eller inte kan kunden i de flesta fall ta upp tvisten till rättslig prövning i allmän domstol. Beträffande tvister om skadans värde gäller speciella regler, se G.7.7 Om det blir tvist om värdet på försäkrad egendom.

Vi finns på plats vardagar
kl 7.30–18, för att svara på
frågor och hjälpa dig att vara
rätt försäkrad:

0771-111 700

För att anmäla en skada
ringer du:

0771-111 500

Vid skada i utlandet,
ring SOS International:

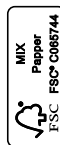
+45 701-050 50

Trygg-Hansa Utlandsskador:

+46 75-243 20 38

Besök oss gärna:

trygghansa.se

F002261505